

SZÍNHÁZ

DRÁMAMELLÉKLET

1981
MÁJUS

GEORGES FEYDEAU

Fel is Út le is Út!

Komédia három felvonásban

1894

Fordította: Vinkó József

SZEREPLŐK

BOUZIN

IRRIGUA *tábornok*

BOIS-D'ENGHIEEN

LANTERY, *közjegyző*

CHEUNEVIETTE

FONTANET, *hírlapíró*

ANTONIO, *tolmács*

JEAN, *Bois-d'Enghien inasa*

FIRMIN, *Lucette inasa*

HÁZMESTER

EMILE, *a báróné inasa*

LUCETTE GAUTIER, *énekesnő*

DUVERGER *báróné*

VIVIANE, *a lánya*

MARCELINE, *Lucette Gautier nővére* NINI

GALANT *énekesnők*

MISS BETTING

Urak, hölgyek, rendőrök, cselédek

Az első és harmadik felvonás Párizsban játszódik, Lucette Gautier szalonjában, illetve Bois-d'Enghien bér-házában, a második felvonás Duverger báróné nyaralójában

ELSŐ FELVONÁS

Szalon Lucette Gautier lakásában. Elegáns berendezés. Balra hátul ajtó, amely Lucette hálószobájába vezet. A színpad mélyén, szemben a közönséggel két ajtó: a bal oldali (amely majdnem a díszlet közepére esik és kifelé nyílik) az ebédlőbe vezet, a jobb oldali az előszobába. Az előszoba mélyéről ruhafogas látszik be, az ebédlőből egy pohárszék. Baloldalt elől kandalló, fölötte dúsan faragott tükör. Jobboldalt hátul ajtó. (Valamennyi szárnyas ajtó.) Jobboldalt elől, szorosan a fal mellett pianó, előtte zongoraszék, kissé távolabb — hogy a bútorok között kényelmesen lehessen közlekedni — egy ferdén állított kanapé, majdnem merőlegesen a szín-padnak, háttal a zongorának. A kanapétól jobbra, tehát a színpad legszélén, asztalka. Szemben vele hintaszék. Baloldalt négyszögletes asztal, körülötte székek. A kandalló előtt számoly, közvetlenül mellette, egészen a falhoz állítva egy karosszék. Hátul, a két ajtó között, kis fiókos szekrény. Apróságok, csecsebecsék mindenfelé, virágvázák, festmények, a bal oldali asztalon egy össze-hajtott Figaro

Első jelenet

Firmin, Marceline

Amikor a függöny felmegy, Marceline a kandallóra támaszkodva áll, és idegesen dobol az ujjával. Firmin, aki éppen megterítette az asztalt, az órájára néz, s olyan mozdulatot tesz, mintha azt mondaná: „Most már ideje volna asztalhoz ülni!”

MARCELINE *(odamegy a kanapéhoz és leül)* Firmin, ha nem hozza be a reggelit, menten elájulok!

FIRMIN Nem hozhatom be, amíg a nagyságos asszony nem jött ki.

MARCELINE Lustálkodik a hügcscám! Pedig tegnap megmagyaráztam neki: „Drága Lucette-em, bogaram, én megértem, hogy szomorú vagy, mert elhagyott a kedvesed, de mostantól legalább korán kelhetsz, és délben már reggelizhetünk!” Mondhatom, jól megvigasztaltam!

FIRMIN Ki tudja? Talán már más megvigasztalta ...

MARCELINE Az én hügomat?

FIRMIN Lehet, hogy már meg is találta Bois-d'Enghien úr helyettesét.

MARCELINE Még hogy ő? Soha! Lucette-nek elvei vannak, mint a papának! Ő képtelen az ilyesmire. *(Megváltozott hangon)* És ha úgy lenne is, én már tudnék róla.

FIRMIN Ez igaz!

MARCELINE Na, ugye! *(Feláll)* És még ha úgy volna is! Ez még nem ok arra, hogy negyed egykor lustálkodjék! . . . Attól, hogy az ember szerelmes, még nem kell éhkoppon maradni! *(Elgondolkodva)* Bár a fene tu-lja . . . Én még nem próbáltam ki a dolgot!

FIRMIN Valóban nem?

MARCELINE Nem! Soha!

FIRMIN Higgyc el, megéri!

MARCELINE *(nevetve)* Mit képzelsz? Én hajadon vagyok! Ki veszi el egy primadonna nővérét? ... Na, mindegy, szerelem ide, szerelem oda, negyed egykor már fölkelhetne! Hiszen a tyúkuk is hajnalban kel-nek! Vagy nem? *(Visszahuppan a kanapéra)*

FIRMIN Dehogynem!

Lucette siet be balról

Második jelenet

Voltak és Lucette

LUCETTE Marceline, jó, hogy itt vagy!

MARCELINE *(ülve kitarja a két karját)* Csakhogy föl-keltél végre!

LUCETTE Egy aszpirint gyorsan!

MARCELINE Beteg vagy?

LUCETTE Én?! Kutya bajom! Őneki van migrénje.

MARCELINE Kinek?

LUCETTE Hát Fernand-nak! Visszajött.

MARCELINE Bois-d'Enghien visszajött?

LUCETTE Vissza.

MARCELINE *(Firminnek, aki a fiókos szekrényből ki-húzza a gyógyszeres dobozt)* Képzeld, Firmin: Fernand visszajött!

FIRMIN *(miközben odaadja a gyógyszeres dobozt Marceline-nek)* Bois-d'Enghien úr? Fantasztikus! *(Lucettenek)* Gondolom, asszonyom elégedett.

LUCETTE Képzelteti! *(Marceline-nek)* Sejtheted, hogy meglepődtem, amikor este váratlanul betoppant. *(Ki-veszi a gyógyszeres dobozból az aszpirint)* Köszönöm. *(Más hangon)* Képzeld, szegény fiú elájult. És én még gyanakodtam rá!

FIRMIN Két hétig volt elájulva?

LUCETTE Két hétig!

MARCELINE Borzasztó!

LUCETTE Ne is mondd! Ha nem nyerte volna vissza az eszméletét, soha többé nem tudott volna vissza-térni! Szegény drágaságom! Ha látnád, milyen sápadt! És milyen szép! *(Firminnek)* Maga észrevette, ugye, Firmin?

FIRMIN Micsodát, asszonyom?

LUCETTE Hát hogy Bois-d'Enghien úr szép!

FIRMIN Ja, azt! Igen, hogyne!

LUCETTE Imádom!

FERNAND *(hangja)* Lucette!

LUCETTE *6 az! 6 az!* *(Marceline-nek)* Ráismersz a hangjára?

MARCELINE Még hogy ráismerek-e?

LUCETTE *(kifelé)* Jövök, drágaságom, jövök! MARCELINE *(a hálószoba felé)* Megnézhetem? LUCETTE Persze! *(A küszöbről kifelé)* Marceline van

itt. Köszönni szeretne neked.

FERNAND *(hangja)* Jó reggelt, Marceline!

MARCELINE Jó napot, Fernand!

FIRMIN *(Marceline mögül)* Hogy szolgál az egészsége, Fernand

úr?

FERNAND *(hangja)* Maga az, Firmin? ... Köszönöm,

megvagyok ... csak egy kis migrén!

MARCELINE és FIRMIN Nagyon sajnáljuk! Szörnyű lehet!

LUCETTE *(a küszöbről)* Öltözz fel, drágaságom, mind-járt

reggelizünk. *(Kimegy)*

MARCELINE Csöngettek.

FIRMIN *(kimegy az előszoba felé)* Nyitom!

MARCELINE A végén tényleg éhen halok!

Harmadik jelenet Voltak, Cheuneviette

FIRMIN *(kintről)* Cheuneviette úr! *(Cheunevitte-nek)* Velünk tetszik reggelizni?

CHEUNEVIETTE Nem bánom, Firmin!

FIRMIN *(félre)* Még hogy „nem bánja”! Azért jött!

CHEUNEVIETTE Jó napot, Marceline.

MARCELINE *(mogorván)* Jó napot.

FIRMIN Tetszik tudni, mi újság?... Visszajött!

CHEUNEVIETTE Kicsoda?

MARCELINE Bois-d'Enghien!

CHEUNEVIETTE Lehetetlen!

FIRMIN Pedig igaz. Tegnap este.

CHEUNEVIETTE *(megvonja a vállát)* Kész röhej! FIRMIN

Pontosan! Megyek, bejelentem magát. CHEUNEVIETTE

Micsoda szélkakas!

FIRMIN *(bekopog Lucette ajtaján, eközben Cheuneviette Marceline-nel beszélget)* Asszonyom! LUCETTE *(hangja)* Mit akar?

FIRMIN Az úr van itt!

LUCETTE *(hangja)* Milyen úr?

FIRMIN Hát asszonyom gyerekének az apja.

LUCETTE *(hangja)* Ja, vagy úgy! Mindjárt jövök. FIRMIN *(Cheuneviette-nek)* Rögtön jön. CHEUNEVIETTE Köszönöm. *(Marceline-nek)* Szóval

visszaoldalgott? És persze minden marad a régiben?

MARCELINE Hát... *(Lucette hálószobája felé int)*

ahogy elnézem ...

CHEUNEVIETTE *(leül a kanapéra)* Szegény kis Lucette!

Benőhetne már a feje lágya ... Hiszen nem mondom, kedves fiú ez a Bois-d'Enghien, de Lucette számára nem megoldás! Nincs egy vasa se!

MARCELINE Ez igaz ... de ha az ember szerelmes, jobb, ha a szeretőjének nincs egy vasa se!

CHEUNEVIETTE Tessék?

MARCELINE *(élénken)* Gondolom! Én még sose próbáltam! *(Leül)*

CHEUNEVIETTE *(csípősen)* Rögtön látni! *(Visszatérve a gondolatához)* És mi van azzal a tábornokkal? Azzal a pénzeszsákkal?

MARCELINE Ja, Irriguna tábornok? Jégre tették!

CHEUNEVIETTE *(feláll)* Jellemző! Végre talál egy vas-

tag palit, egy tábornokot... Jó, tudom, abban az or-

szágban mindenki tábornok, de ez mégsem ok arra,

hogy kidobja!

MARCELINE *(ő is feláll)* Pedig milyen gavallér! Tegnapelőtt a színházban, amikor megtudta, hogy én vagyok a húgom nővére, rögtön bemutatkozott, és vásárolt egy doboz csokoládét!

CHEUNEVIETTE Na látjal. .. Tegnap még úgy volt, hogy mindennek vége Bois-d'Enghiennel, megbeszélte egy randevút mára a tábornokkal, és tessék! A piperkóc visszajött, és a tábornokot kikoszarazzák!

MARCELINE Alighanem!

CHEUNEVIETTE Nevetséges! .. De végre is, Lucette dolga!

Csöngetnek

MARCELINE Hát ez meg ki lehet?

Negyedik jelenet

Voltak, Firmin, Nini Galant, majd Lucette és Bois-d'Enghien

FIRMIN Parancsoljon, kisasszony!

MIND Nini Galant!

NINI *(még kintről)* Személyesen! Hogy van a tisztelt társaság?

(Az esernyőjét a kanapéra teszi) MARCELINE Megvagyunk.

FIRMIN Tetszik tudni, mi újság?

MIND Visszajött!

NINI Kicsoda?

MIND Bois-d'Enghien!

NINI Lehetetlen!

LUCETTE *(belép, s kezét fog Nini Galant-nal, Cheuneviette-tel)*

Nini, hát itt vagy? *(Cheuneviette-nek)* Jó napot, Goutrant ...

Kedveseim, tudjátok a nagy újságot?

NINI Most hallom: ez a te Fernand-od visszajött! LUCETTE

Úgy bizony! Hitted volna, édesem? NINI Örülök, hogy boldog

vagy. És ... itt is van? LUCETTE Persze! Rögtön szólok neki ...

(Kiabál a há-

lőszobába) Fernand! Itt van Nini ... Tessék?... Ho-

gyan?... Ugyan, gyere csak nyugodtan, hiszen egy-

más között vagyunk! *(A többiekhez)* Jön már!

Sorba állnak, Bois-d'Enghien közöttük vonul be csíkos, bő

pongyolában, ami egy elegáns övvel van meg-kötve a derekán.

A kezében hajkefe; a haját fésüli

MIND Hip-hip-hurrá!

FERNAND Hölgyeim! ... Uraim! ...

A következő dialógusoknak peregve kell követniök egymást

NINI Csakhogy itt van a tékozló szerető!

FERNAND Hogy ... én ... ja, ja.

MARCELINE Kéretjük magunkat, ugye, kis gonosz?!

FERNAND *(tiltakozik)* Ugyan, dehogyis! CHEUNEVIETTE

Mennyire örülök, hogy láthatom! FERNAND Igazán kedves

!

FIRMIN Ha tudná, hogy asszonyom mennyit gyötrődött maga

miatt!

FERNAND *(mindenkivel kezét fog)* Valóban? Tényleg

gyötrődött?

MIND Csakhogy visszajött!

FERNAND *(mosolyog)* Visszajöttem! Hát persze ...

visszajöttem! *(Félre, miközben fésülködik)* Jól nézek ki!

Hiszen azért jöttem vissza, hogy szakítsak ... Ezt jól

kikaptam! *(Leül az asztalhoz)*

Firmin kimegy, Lucette és Nini leülnek a kanapéra,

Cheuneviette mögójük áll. Marceline evőeszközökkel

sürgölködik

LUCETTE (*Nininek*) Velünk reggelizel, ugye?
 NINI Nem lehet, szívem, épp csak felugrottam, nem maradhatok.
 LUCETTE Hogyhogy?
 TJIARCELINE Szólok Firminnek, hogy akkor eggyel kevesebb személyre terítsen.
 LUCETTE És főzön lágy tojást!
 MARCELINE Persze, hogyné, még hogy lágy tojást! Déli egy órákor! (Ki)
 LUCETTE És miért nem maradhatsz?
 NINI Kapaszkodj meg, drágám, nekem is van egy meglepetésem: férjhez megyek!
 LUCETTE Te?! Gratulálok!
 CHEUNEVIETTE És ki az a ... bátor férfiú? NINI Ki lenne? A kedvesem!
 CHEUNEVIETTE (*gúnyosan*) 2s melyik, ha szabad érdeklődöm?
 NINI Hogyhogy melyik? Kikérem magamnak ezt a hangot!
 LUCETTE Bocsáss meg, azt szerettük volna megtudni, hogy hívják.
 NINI Hiszen csak egy van ... egy komoly! Az igazi! LUCETTE Igen, de hogyan hívják?
 NINI Courtille ... herceg! Képzeld, hercegné lesznek! Ő pedig a férjem!
 CHEUNEVIETTE Örülhet, ha ennyivel megússza! LUCETTE (*rosszállóan ránéz*) Gratulálunk, drágám! FERNAND (*aki eközben átlapozta a Figarót, félre*) Hű, az áldóját! A Figaro közli az eljegyzésemet! (*Villámgyorsan gombóccá gyúrja az újságot, és beleegyömöszöli a pongyolája dekoltázsába*)
 LUCETTE (*észreveszi — mint a többiek is —, hogy mit csinál Bois-d'Enghien; odamegy hozzá*) Neked meg mi bajod?
 FERNAND Semmi! Kicsit ideges lettem!
 LUCETTE Csak nem fogsz megint elájulni? FERNAND Dehogyan! (*Félre, miközben Lucette visszamegy Ninéhez*) Köszönöm, Szent Péter! Már azt hittem, hogy benyúl a pongyolám alá, és előhúzza az eljegyzésemet.
 CHEUNEVIETTE Igaz is, Lucette, olvastad, milyen szépen írok rólad a Figaróban?
 LUCETTE Nem.
 CHEUNEVIETTE Isteni cikk! Gondoltam, hogy érdekelni fog; elhoztam neked! (*Előveszi a zsebéből a Figarót és kihajtogatja*)
 FERNAND (*felugrik*) Micsoda?
 CHEUNEVIETTE Tessék, olvasd el!
 FERNAND (*rácsap az újságra, és kitépi Cheuneviette kezéből*) Ki olvas ilyenkor újságot? ! (*Ugyanazt teszi vele, mint az elsővel*)
 MIND Miért ne?
 FERNAND Asztalnál illetlenség olvasni! CHEUNEVIETTE De ki akart az asztalnál olvasni?

Ötödik jelenet

Voltak és Marceline

MARCELINE (*hátral be*) Két perc és tálalunk!
 FERNAND Halljátok? Tálalnak!
 CHEUNEVIETTE Semmi kétség, komoly baja lehet!

Csöngetnek

FERNAND (*Lucette hálósobája felé megy*) Várjatok meg, gyorsan felöltözöm. (*Félre*) Jobb lesz, ha a szakitással majd csak a reggeli után hozakodom elő. (*Kimegy*)

Hatodik jelenet

Voltak, majd Fontanet

FIRMIN (*az előszobából*) Fontanet úr!
 LUCETTE Egészen megfélemedkeztem róla! Még egy terítéket gyorsan... és bocsássa be! (*Felkel*)
 NINI Hogyan? Fontanet nálad reggelizik? (*Nevetve*) Szegénykém!
 LUCETTE Miért mondd ezt?

NINI (*nevet, s gonoszkodás nélkül*) Köztudott, hogy Fontanet-nak lábszaga van!
 LUCETTE (*ő is nevet*) Igaz, ami igaz, nem áraszt ibolyaillatot, de nagyon derék ember! A légynek sem tudna ártani!
 CHEUNEVIETTE (*nevet*) Az attól függ, hogy a légy milyen távolságra repül el mellette!
 NINI (*nevet*) És hogy vesz-e közben levegőt! LUCETTE Rosszmájúak vagytok! (*Elébe megy Fontanet-nak, aki épp a felöltőjét adja oda Firminnek*)
 FONTANET (*belép*) Ó, művész, milyen boldogság, hogy kezet csokolhatok kegyednek!
 LUCETTE (*Ninine mutat*) Nini épp most emlegette magát!
 FONTANET (*büszkén meghajol*) Lekötelez! (*Lucettenek, miközben kezet szorít Cheuneviette-tel*) Nos, kedves barátném, remélem, elégedett a Figaro kritikájával?
 LUCETTE Képzeld, még nem is olvastam. FONTANET Nem? (*Előhúzza a zsebéből egy Figarót*) Szerencsére gondoltam rá, s magammal hoztam.
 LUCETTE Mutassa!
 FONTANET (*kibontja a lapot*) Nézze, itt, ezen az oldalon!

Hetedik jelenet

Voltak, Fernand, majd Firmin

FERNAND (*be*) Elkészültem! (*Észreveszi az újságot*) A fenébe! Még egy újság! (*Kikapja kezükből az újságot*) Hohó! Ide vele!
 LUCETTE Fernand, megörültél?
 FONTANET No de kérem!
 FERNAND Mondtam már, hogy reggeli előtt nem olvasunk újságot! (*Papírgombóccá gyúrja ezt is*) LUCETTE De hát rólam írnak benne!
 FERNAND (*beleegyömöszöli az újságot a zsebébe*) Jó helyen van ez itt! Jó helyen! (*Félre*) Pimaszul sok példányban nyomják ezt a Figarót!
 FONTANET (*kihívóan*) Kikérem magamnak ezt a ...
 FERNAND (*ugyanúgy*) Mit kér ki?
 LUCETTE (*gyorsan közbelép; Fontanet-nak*) Ne törődjék vele! (*Bemutatja őket egymásnak*) Fontanet úr, egyik jó barátom és Bois-d'Enghien úr, a barátom. (*Megnyomja az „a-t”*)
 FONTANET (*elképedve*) Ja?! Tisztelem! Örülök a szerencsének, uram!
 FERNAND Részemről a szerencse, uram.

Kezet ráznak

FONTANET Csak gratulálhatok. Magam is titkos imádója vagyok, persze plátói módra, Gautier kisasszonynak, akinek a szépségénél csak a tehetsége ragyogóbb ... (*Látva, hogy Bois-d'Enghien lehajtja a fejét, és szimatol a levegőben*) Történt valami?
 FERNAND Semmi. (*Teljesen ártatlanul*) Nem érez valami furcsa szagot?

Cheuneviette, Lucette, Marceline, Nini majdnem kipukkadnak a nevetéstől

FONTANET (*szimatol*) Furcsa szagot? (*Szimatol*) Nem. Ámbátor az én orrom nem jelent semmit, tölem olyan sokszor kérdezik, és én soha nem érzek semmiféle szagot... (*Leül a kanapéra*)
 LUCETTE (*Bois-d'Enghiennek*) Hallgass már! Hát nem veszed észre, hogy ő büzlik?
 FERNAND Hogyan? — Vagy úgy! (*Odamegy Fontanethoz és hebehurgyán*) Bocsásson meg, nem tudtam. FONTANET Micsodát?
 FERNAND Hát ... semmi, semmi! ... (*Félre*) Ezt nevezem illatnak!
 FIRMIN (*befelé jövet*) Asszonyom, a reggeli!
 LUCETTE Asztalhoz, barátaim, asztalhoz!
 MARCELINE (*elsőnek rohan ki az ebédlőbe*) Legfőbb ideje!
 FERNAND (*nevetve nézi, ahogy szalad*)
 NINI (*Lucette-nek*) Szívecském, mennem kell!
 LUCETTE Tényleg nem maradhatsz?

NINI (*fogja az esernyőjét*) Sajnos, nem...
LUCETTE (*miközben Nini kezét fog Fontanet-val és Cheunevienne-tel*) Nem tartóztatlak. Remélem, akkor sem felejtetd el a régi barátaidat, ha már Courtille hercegasszony leszél!
NINI (*ártatlanul*) Ellenkezőleg, szívem! Szórakoztató lesz egyszerű emberekkel is érintkezni.
LUCETTE (*pukedlízik*) Igazán köszönjük, méltóságos asszony! Nevetnek

NINI (*meghökken, majd ő is elneveti magát*) Jaj, nem így értettem!
MARCELINE (*teli szájjal beszél az ebédlőből*) Hát már sosem jöttök?
LUCETTE Mindjárt, mindjárt! (*Nininek, akit közben kikísért*) Viszontlátásra, Nini!
NINI (*Viszontlátásra, drágám! (Kimegy) CHEUNEVIETTE (leül a zongoraszékre)*) Még hogy Courtille hercegné!
LUCETTE Ugyan! Attól, hogy egy lánnyal kevesebb lesz a színházban, attól még nem lesz egy hercegnével több a szalonokban!
FONTANET Bölcs beszéd!
LUCETTE Gyerünk reggelizni! (*Bois-d'Enghien maga elé tessékeli Fontanet-t az ebédlőajtóban*)
FERNAND Parancsolj, kérlek!
FONTANET Csak utánad! (*Kimennek*)
LUCETTE (*Cheunevienne-nek*) Hát te? Nem jössz reggelizni?
CHEUNEVIETTE (*zavartan*) Dehogynem! Csak ... előbb . . . szeretnék mondani valamit.

LUCETTE Hallgatlak.
CHEUNEVIETTE A tartásdíjról van szó... Tudod, már tizedike van
LUCETTE (*egyszerűen*) Ja, a pénz. Reggeli után meg-kapod.
CHEUNEVIETTE (*nevet, hogy palástolja a zavarát*) Sajnálom, hogy épp én kérem tőled, szívesen fizetném magam is, de tudod, az üzleti ügyeim . . .
LUCETTE (*nagyvonalúan*) Szóra sem érdemes. (Más hangon) Csak arra kérek, nehogy ezt a pénzt is eljátszd a löversenyen, mint a múltkorit.
CHEUNEVIETTE (*durcásan*) Folyvást azt a múltkori esetet veted a szememre! ... Értsd meg végre, zseniális volt a tipp!
LUCETTE Tapasztaltam!
CHEUNEVIETTE Zseniális tipp volt! Maga a tulaj sügta meg hétpécseletes titok alatt, hogy az ő lova a favorit, de nehogy megjátsszam, mert suskus van a zsokéval, visszafogja a cél előtt.
LUCETTE És mi történt?
CHEUNEVIETTE Mi történt? Nem fogta vissza! Kenterbe vert mindenkit!... (A *legteljesebb meggyőződéssel*) Mit akarsz? Nem tudhattuk a tulajjal, hogy a zsoké csalni fog!
FIRMIN (*az ebédlőből*) Marceline kisasszony azt üzeni, hogy tessék reggelizni jönni!
LUCETTE (*türelmetlenül*) Az isten szerelmére, hát reggelizzen a többiekkel!
FIRMIN (*kimegy*)
LUCETTE Gyere, menjünk, nézzük végig, hogyan rontja el a gyomrát a drágalátos nővércém!
Csöngetnek

Gyorsan! Micsoda forgalom van ma itt!

Kimennek az ebédlőbe; kintről hallatszik, ahogy a többiek elégedetten köszöntik őket. Becsukják maguk mögött az ajtót

Nyolcadik jelenet

Firmin, Duverger báróné, majd Bouzin

FIRMIN (*bevezeti Duverger bárónét*) Asszonyomnál társaság van, éppen reggeliznek.
BARÓNÉ (*bosszúsán*) Sajnálom, sürgősen beszélnem kell veled!

FIRMIN Megkérdezhetem ... Kit jelenthettek be? BARÓNÉ Gautier kisasszony nem ismer engem ...
mondja csak azt, hogy itt van egy hölgy, aki arra szeretné megkérni, hogy énekeljen az estélyén. FIRMIN Ahogy kívánni méltóztatik! (*Az egyik fotelre mutat, majd elindul az ebédlő felé*)

Csöngetnek

(Megfordul, és kimegy az előszobába) Egy pillanat türelmet kérek.

BARÓNÉ (*leül, körülnéz, elővesz egy Figarót, amit magával hozott, kihajtogatja és futólag beleolvas*) Ni-csak, a Figaro közli a lányom eljegyzését Bois-d'Enghien úrral! . . . (*Elégedetten olvassa az újságot*)

Firmin bevezeti Bouzint

BOUZIN Legalább próbálgjon meg bejelenteni . . . Bouzin a nevem... nem fogja elfelejteni?

FIRMIN Dehogy felejttem!

BOUZIN A „Megakadt bennem a tövised” kezdetű szonorról van szó.

FIRMIN Érttem ... Csakhogy a hölgy előbb jött. BOUZIN Hogyne, természetesen! (*Meghajól Duverger báróné felé, aki biccent*)

Csöngetés

FIRMIN (*félre*) Na, most meg a konyhából csönget-nek! Ha így megy, sosem jelentem be őket. (*Kimegy az előszoba felé*)

Duverger báróné olvas, Bouzin előbb leteszi az esernyőjét, majd odaül a báróné mellé, előrenyújtja a nyakát belenez a lapba

BOUZIN A Figarót tetszik olvasni?

BARÓNÉ (*felemeli a fejét*) Óhajt valamit?

BOUZIN Azt kérdeztem: a Figarót tetszik olvasni? BARÓNÉ (*csodálkozva*) Igen. (*Folytatja az olvasást*) sást)

BOUZIN Kitűnő újság.

BARÓNÉ (*nem néz fel*) Valóban?

BOUZIN Elsőrangú!... Ott van például mindjárt a negyedik oldalon az a cikk... Olvasta?

BARÓNÉ (*gúnyosan*) Nem olvastam.

BOUZIN Megengedi? (*Kiveszi a meghökken báróné kezéből az újságot, kihajtogatja*) Tessék, itt van, a színházi rovatban; nagyon érdekes! (*Olvassa*) „Az Alcazárban estéről estére kirobbanó sikerrel énekl Maya kisasszony a 'Tyükocskám, most kapd be' című szonort.” (*Önelégülten visszadja az újságot*) Győződjék meg róla, ha nem hiszi!

BARÓNÉ (*elveszi az újságot*) Elnézést, uram, de mi közöm hozzá, hogy valamilyen kisasszony mit éne-ke-l, s hogy mit kap be?

BOUZIN Nem érdekl?

BARÓNÉ Nyilván valami sületlen dalocska!

BOUZIN Szó sincs róla!

BARÓNÉ Képzelem!

BOUZIN Én írtam! (*Nagyon egyszerűen*)

BARÓNÉ Tessék?... Vagy úgy! Bocsásson meg, nem tudhattam, hogy maga költő.

BOUZIN Költő, a hivatástudat szerint. Foglalkozásomat nézve könyvelő.

FIRMIN (*be, kezében pompázatos csokor*)

BOUZIN és BARÓNÉ (*Firminnek*) Nos?

FIRMIN Sajnos, még nem tudtam beszélni a kisasszonnyal; ezt a bokrétát hozták.

BARÓNÉ Vagy úgy! (*Folytatja az olvasást*)

BOUZIN (*a csokorra mutatva*) A mindenit! Gyönyörű! Sok ilyet kapnak?

FIRMIN Igen, sok ilyet kapunk!

BOUZIN Ezt legalábbis a Rothschild küldte!

FIRMIN Nem tudom, nincs mellette névjegy. Névtelen csokor. (*A zongorára teszi a csokrot egy vázába*) BOUZIN

Névtelen? Ki lehet olyan ostoba, hogy névtelenül pazarolja a pénzét?

BARÓNÉ (*Firminnek*) Talán bejelenthetne végre, nem?

FIRMIN *(elindul az ebédlő felé)* Parancsára, asszonyom!
BOUZIN *(utána szalad)* Emlékszik a nevemre? FIRMIN
Hogyne! Bassin úr.
BOUZIN Bouzin!
FIRMIN Persze! Bouzin!
BOUZIN Várjon, adok egy névjegyet. *(Leteszi a kalapját, névkártyát keres)*
FIRMIN Felesleges, tudom, Bouzin úr, aki a „Tyúkcokskáim, most nyeld le” című szonon miatt jött.
BOUZIN Most kapd be!
FIRMIN Hogyne: most kapd be! Igen.
BOUZIN Helyes.

Firmin kimegy, Bouzin egészen a küszöbig kíséri

Talán mégis jobb lenne, ha bevinné a névkártyámat ... *(Visszajön, visszatesszi a névkártyát a tárcájába)* Biztos, hogy elcseréli a nevemet! *(Nézi a csokrot)* Gyönyörű! *(Már éppen el akarja tenni a tárcáját, amikor új ötlete támad. Lopva a bárónéra néz, majd kiveszi a névjegyet, és beleteszi a csokorba)* Miért ne használjam ki az alkalmat, ha egyszer névtelen! *(Visszatesszi a tárcát a zakója zsebébe. Csönd. Hirtelen vihogni kezd, mire Duverger báróné felkapja a fejét)* Bocsánat, csak eszembe jutott az egyik dalom: „Megakadt bennem a tövised”! *(Csönd. A báróné olvasni kezd. Bouzin újra felviharog)* Nyilván azt kérdezi, miről szólhat ez a dal.
BÁRÓNÉ Dehogy kérdezem, uram. *(Beletemetkezik az újságjába)*
BOUZIN *(odamegy a bárónéhoz)* Ó, nem titok! Lucette Gautier-nak írtam... Mindenki biztatott: Miért nem írsz már egy jó dalt Lucette Gautier-nak? Nyilván boldog lenne, ha énekelhetne tőled valamit ... - Akkor írtam. *(Megint vihog)* Zseniális a refrénje ... akarja hallani?
BÁRÓNÉ *(reménytelenül összehajtogatja az újságot, és leteszi az asztalra)*

BOUZIN „Megakadt bennem a tövised, Sosem láttam ily rövidet.” *(Prózában)* Kicsit dőcög a hangsúly. *(Énekel)* „Agyamban lesz a börtönöd, Matracaimat ha döfködöd.” *(Boldogan vihog)*

BÁRÓNÉ *(döbbenet)* Hát ez... Hát ez ...
BOUZIN *(dicséretet várva)* Na, milyen?
BÁRÓNÉ *(nem tud mit mondani)* Hát... döbbenetes! BOUZIN
Ugye! Tudtam! *(Csönd, majd hirtelen)* Ja, el-felejtettem megemlíteni, hogy ezt fiatal lányoknak írtam.

BÁRÓNÉ Ne mondja!
BOUZIN A következő ajánlással: „Akik nem értik, nem tanulhatnak belőle. Akik pedig értik, azoknak már mindegy!”

BÁRÓNÉ Elmés megjegyzés!
BOUZIN *(vizsgálgatja a bárónét, majd kitör)* Bocsánat a tolokodásért, de a maga arca olyan ismerős... Mondja, nem maga éneklé az Eldorádóban a „Nem vagyok én anyáca” kezdetű szonont?...

BÁRÓNÉ *(majdnem elneveti magát)* Nem, nem, nem! Biztosíthatom! Én nem vagyok művész... *(Bemutatkozik)*
Duverger báróné ...
BOUZIN Szóval nem maga az! *(Meghajol, majd ott-hagyja a bárónét)*

Ebben a pillanatban belép az ebédlőajtón Firmin, kezében összehajtogatott papírlap

Kilencedik jelenet

Voltak és Firmin

BOUZIN *(izgatottan elébe siet)* Na?... Megkérdezte Gautier kisasszonyt?
FIRMIN Igen.
BOUZIN És mit mondott?
FIRMIN Azt, hogy a dal bárgyú, és adjam vissza.
BOUZIN *(sértetten)* Bárgyú?
FIRMIN *(odaadja a papírlapot)* Tessék.

BOUZIN *(dühösen)* Hát így állunk?! Megjegyzem, nem lep meg! Gondolhattam volna!

FIRMIN *(barátságosan)* Kedves barátom!
Bouzin közben feltette a kalapját

Mielőtt komponál, előbb konzultáljon velem.
BOUZIN *(megvetéssel)* Magával?
FIRMIN Ismerem Gautier kisasszonyt, tudom, mi az ő zsanere.
BOUZIN *(megvetően)* Köszönöm, de társszerző nélkül dolgozom... *(Elindul)* Majd odaadom ezt a dalt Yvette Guilbert-nek, ő kevésbé válogatós, s legalább tehetséges.
FIRMIN Tegyen belátása szerint, uram.
BOUZIN *(dörmögve)* Még hogy bárgyú! Hallatlan! *(A virágcsokorra mutatva)* És én még virágot küldete? neki! . . . *(Felkapja a csokrot, mintha el akarná vinni, de aztán mást gondol, visszatesszi! Nem! (Firminnek) Jó napot, barátocskáim!*

FIRMIN Viszontlátásra, uram!

BOUZIN *(kimegy)*

BÁRÓNÉ S nekem milyen választ hozott?

FIRMIN Sajnálom, de a kisasszonynak vendégei van-nak, s pillanatnyilag nem fogad senkit.

BÁRÓNÉ Borzasztó!

FIRMIN Nem tudna később visszajönni?

BÁRÓNÉ Aligha tehetek egyebet. Egy eljegyzési banketról volna szó, kérem, mondja meg a kisasszonynak, hogy egy óra múlva visszajövök.

FIRMIN Megmondom.

BÁRÓNÉ *(kifelé indul)*

FIRMIN Erre, asszonyom!

Kimennek az előszoba felé. Firmin becsukja az ajtót. Ebben a pillanatban Cheuneviette bedugja a fejét az ebédlőajtón

Tizedik jelenet

Cheuneviette, Lucette, Fernand, Fontanet

CHEUNEVIETTE *(kitárja az ebédlő ajtaját)* Tiszta a levegő! Jöhettek!

MIND *(elégedetten)* Hála istennek!

Belépnek; 'indenkinek egy csésze kávé van a kezében

LUCETTE *(Fernand-nak)* Mi lelt, szívecském? Szomorúnak látszol...

FERNAND Dehogya! *(Félre)* Hogy a fenébe mondjam meg neki, hogy szakítani akarok? *(Leül a kanapéra)*
LUCETTE *(a kanapé mögé megy, és épp akkor öleli át Fernand nyakát, amikor az inni akar)* Szeretsz te

engem?

FERNAND *(fulladozik)* Imádlak! *(Félre)* Hogyan tudnám beadni neki?

LUCETTE *(előrejön, s letérdel a kanapéra, Bois d'Enghien mellé)*

FONTANET *(észreveszi a virágot)* Micsoda gyönyörű virág!

MIND Virág? Hol?

FONTANET *(mutatja)* Hát itt!

MIND Csodálatos!

LUCETTE Ki küldhette?

CHEUNEVIETTE *(odamegy, és kiveszi a névkártyát)* Nézzük csak... van itt egy n-kártya! *(Olvassa)* Camille Bouzin, akadémiai levelező! *(Meghajol, s bokázik csodálata jeléül)* Crenelle utca 132.

LUCETTE *(elveszi a csokrot, amit Cheuneviette oda-nyújt neki)* Hogyan? Ez Bouzin bokkrétája?... Jaj, de szegénylen magam! Olyan gorombán adtam vissza szegénynek a versikéjét ... *(Fontanet-nak)* Tudják, ő írta azt a „Megakadt bennem a tövised” kezdetű kuplét, amit az asztalnál felolvastam.

FONTANET *(emlékezik)* Emlékszem!

LUCETTE Igazán nem tehetek róla, de olyan bárgyú az a dalocska! Ha legalább át lehetett volna írni! *(Beleszagol a virágokba)* Micsoda illat! *(Hirtelen)* Hát ez meg mi a csoda?... Egy doboz! *(Kivesz a csokorból egy kis ékszeres dobozkat, miközben leteszi a virágot)*

MIND Ékszertok!

LUCETTE *(odamegy az asztalhoz, kinyitja a dobozt)* Istenem!
Ez túlzás! Nézzék, egy gyémántgyűrű rubinokkal!
(Felhúzza a gyűrűt)

MIND Pompás! Pazar! Fenséges!

LUCETTE *(próbálja elolvasni az ékszeres ládika hát-
lapján a feliratot)* Rádadásul Coco Chaneletől való! ...

Igazán azt sem tudom, mit mondjak!

CHEUNEVIETTE Bouzin küldte?

FERNAND Ilyen gazdag?

LUCETTE Én egy fröccsöt sem néztem volna ki belőle!

CHEUNEVIETTE Nyilván gazdag, ha ilyen ajándékokat
küldözget.

FONTANET Sőt, nemcsak gazdag, de szerelmes is!

LUCETTE *(nevet)* Gondolja?

FERNAND *(félre)* Nem is hülyeség! Ha összeboronál-hatnám
Lucette-et ezzel a Bouzinnal, simán lelécelhetnék.

LUCETTE Csak ez a kuplé ne volna! Nem lehetne át-írni?
Valaki ...

FERNAND *(leül a kanapéra)* Egy zugszerző! FONTANET
(odahúzza Fernand mellé a puffot) Van

egy ötletem! Mi volna, ha mondjuk politikai szatírárt
csinálnánk belőle?

LUCETTE *(leül az asztalhoz)* Nem is rossz tipp!

CHEUNEVIETTE *(színtén leül)* De hogyan? LUCETTE

Mindjárt meglátod.

FONTANET Pofonegyszerű! Ahelyett, hogy „Megakadt
bennem a tövised”, azt íránk, hogy „Kivetted télen a
születet, sosem láttam ily rövidet”. Rögtön aktuális lesz.

MIND Világos!

FONTANET *(élvezi a sikert)* Mert, ugye, az a sor, hogy

„Agyamban lesz a börtönöd!” -- nem túl „mulatságo

Ezzel szemben az, hogy... ha mondjuk egy képvise-

lőre gondolunk, akkor, ugye, rögtön ...

FERNAND ...eredeti!

LUCETTE Kitűnő! Rögtön értesítem Bouzint. *(Feláll)*

FONTANET *(ő is feláll)* Hja, ötleteim vannak, csak a kivitel
akadozik.

FERNAND *(feláll)* Így van ezzel a legtöbb ember. FONTANET

Bár egyszer én is megpróbálkoztam egy kis

kupléval ... *(Fernand arcába)* Az volt a címe, hogy

„Fuj!”.

FERNAND *(hátrakapja a fejét, s önkéntelenül mondja)*

Fuj! *(Félre, miközben odébb megy)* Különös, hogy a

bűdös emberek mindig közel hajolnak a másikhoz.

LUCETTE *(Fontanet-nak)* Na és sikerült kihoznia vala-
mit?

FONTANET *(szerényen)* Igyekeztem, amennyi tőlem tel-lett!

FERNAND *(meggyőződéssel)* Mi az hogy igyekezett!

FONTANET *(nem érti, de ő is nevet)*

Mindenki nevet

Valami butaságot mondtam?

LUCETTE *(Fernand-ra mutat)* A, dehogya! Fernand mókázik.

FONTANET Vagy úgy... De hát nem értem... Talán Valami
butaságot mondtam?

LUCETTE *(elvágja)* Ugyan, felejtse el! Nem érdekes. *(Témát
vált, de nem tudja abbahagyni a nevetést)* Beszéljünk
komolyabb dolgokról. Eljön ma este a színházba?

FONTANET Sajnos, ma este lehetetlen! Egy estélyre vagyok
hivatalos.

LUCETTE Nem baj, úgysem énekelek, ma este szabad
vagyok.

FONTANET Tiszta szerencse! Mert én elígérkeztem egy régi
barátném, Duverger báróné estélyére.

FERNAND *(aki eddig nevetett, most ijedten felugrik)* A fenébe!
A jövődő anyósom!

FONTANET A lánya eljegyzését ünnepli! Hozzámegy egy ...
no, hogy is hívják a vőlegényt ...

FERNAND *(ijedten)* Szent isten! ...

FONTANET A mindenét ... elfelejtettem a nevét, pedig itt van
;a nyelvemen ...

FERNAND *(odalép)* Sose kutassa! Minket nem érdekel!

FONTANET Olyan csengése van, mint a magáénak ...

FERNAND Á, az lehetetlen! Képtelenség! Kizárt dolog!

LUCETTE Ejnye, Fernand, mitől lettél ilyen izgatott?

FERNAND Egyáltalán nem vagyok izgatott, csak utá-
lom, ha olyan ember nevét találgatjuk, akit úgysem
ismerünk.

Csöngetnek

CHEUNEVIETTE Végül is igaza van!

FERNAND Felejtjük el! Hagyjuk a fenébe azt a nevet!

Tizenegyedik jelenet

Voltak, Firmin, majd Bouzin

LUCETTE *(Firminhez, aki belép s keres valamit)* Keres
valamit, Firmin?

FIRMIN *(megvetően)* Elnézést, asszonyom, csak ez a ... ez a
Bouzin itt felejtette az esernyőjét.

MIND Bouzin?

LUCETTE Bocsássa be!

FIRMIN *(meglepve)* Tessék?

LUCETTE *(az ajtóból beszél)* Fáradjon be, Bouzin úr!

(Bevezeti) A barátaim ...

MIND *(üdvözlök)* Á, Bouzin úr!

FIRMIN *(kimegy)*

BOUZIN *(zavarban)* Hölgyeim, uraim, elnézésüket ké-

rem, épp csak az esernyőmért bátorkodtam ...

MIND Foglaljon helyet, Bouzin úr! *(Széket hoznak neki;*

egymást taszigálva)

BOUZIN *(félíg leül az egyik székre, majd átül arra, amit*

Lucette hozott) De uraim... igazán nem kellett volna ...

LUCETTE *(leül melléje, a többiek is)* Tudja, hogy ha-
ragszom magára? Csak úgy ukmukfukk elviszi a san-
zonját?

BOUZIN *(keserűen)* Hiszen azt üzente, hogy bárgyú!

LUCETTE *(tiltakozva)* Dehogya üzentem! Firmin félreér-tett!

MIND Félreértette! Félre bizony!

BOUZIN *(felderült képpel)* Szóval így történt?... Be-vallom,

sehogy sem értettem ...

LUCETTE Nem is beszélve erről a gyönyörű bokrétáról. . .

Köszönöm!

BOUZIN *(zavartan)* Tessék? . . . Ja, a csokor! Szóra sem

érdemes!

LUCETTE Hogyhogy szóra sem érdemes? Igazán gavalléros

ajándék!

MIND Gavalléros! Igazán!

LUCETTE S főleg a gyűrű! *(Odatartja a kezét Bouzin orra alá)*

Látja a gyűrűmet?

BOUZIN A gyűrűjét? Persze hogy látom!

MIND Pompás!

LUCETTE *(kacéran)* Amint látja, az ujjamon viselem! BOUZIN

Hát hol viselné máshol? *(Félre)* Érdekel is engem a gyűrűje!

LUCETTE Ez a rubin a rubin a közepén pompázatos!

BOUZIN A rubin? Ez a kis piros itt? Ha tudná, hogy egy ilyen

kis vacak mennyibe kerül!

Általános zavar

LUCETTE *(kicsit meglepetten)* Sejttem, uram!

BOUZIN Legalább hétezer frank!

LUCETTE *(Cheuneviette-nek)* Magam is így taksáltam!

BOUZIN Ha meggondoljuk, hogy ebből a pénzből egy

munkácsolád két évig élhel!

Általános meghökkenés

FERNAND *(Cheuneviette-nek)* izléstelen ripók!

CHEUNEVIETTE *(színtén mormolva)* Tuskó!

Mindketten félrevonulnak

LUCETTE *(mindenáron kedves akar maradni)* Egy ilyen gyűrű
mindenesetre az ajándékozó nagylelkűségét bizonyítja!

BOUZIN Hogyne! *(Félre)* Meg a hülyeségét! *(Fennhangon)* Ami
a dalmat illeti ...

LUCETTE Igaz is, a dal ...
FONTANET (főáll) Kedves művésznő, látom, dolgozik. Nem zavarom tovább !
LUCETTE (ő is feláll) Elmege? Kikísérem.
FONTANET Ugyan, ne fáradjon.
LUCETTE Dehogynem! (*Cheuneviette-nek*) Gyere te is, egy kalap alatt elrendezhetjük a tartásdíjat. CHEUNEVIETTE Rendben.

Bouzin is indulna, de Lucette visszaülteti

LUCETTE Bocsásson meg, Bouzin úr, rögtön vissza-jövök!

Mindenki kimegy; a színen Bouzin és Bois-d'Enghien marad

Tizenkettedik jelenet

Fernand és Bouzin

FERNAND (*megvárja, amíg a többiek kimennek, majd váratlanul rátámad Bouzinre, aki közben felállt*) Öntsünk tiszta vizet a pohárba, Bouzin úr. Maga szerelmes Lucette-be!
BOUZIN Én?!
FERNAND Maga! Ne is tagadja, szerelmes! (*Közelebb hajol*) Azt tanácsolom, hogy ne habozzék. Tette fel! A pillanatot elérkezett!
BOUZIN Micsoda?
FERNAND Ha magában férfit csurog, Lucette a magáé!
BOUZIN Az enyém? De hát tessék elhinni ... FERNAND Vigyázat! Jön! Szót se! Korai! Támadjon holnap! (*Dúdolván arrébb sétál, kezét egykedvűen zsebre dugja*)
BOUZIN (*félre*) Különös ! Vajon miért akarja, hogy én szerelmes legyek Lucette Gautier-ba?

Tizenharmadik jelenet

Voltak, Lucette

LUCETTE (*Bouzin*) Bocsásson meg, amiért megvároztattam.
BOUZIN Semmiség! (*Félre*) Egyáltalán nem vagyok szerelmes bele!
LUCETTE (*leül az asztal melletti székre*) Végre nyugodtan diskurálhatunk.
BOUZIN (*ő is leül, szemben a közönséggel*) Igen. LUCETTE Az ön dala bámulatos! Nincs rá jobb kifejezés: bámulatos.
BOUZIN Túloz, asszonyom! (*Leteszi az asztal alá a kalapját*) És az inas még bárgúnak értette. A hülye!
LUCETTE Ismétlem: bámulatos! Csak ... hogy is mondjam? Nem elég jellegzetes.
BOUZIN (*tiltakozik*) Ellenkezőleg ...
LUCETTE Nem, nem! Jobb, ha őszintén kimondom: bámulatos, de nem elég mulatságos ... Nemde, Fernand?
FERNAND (*előrejön*) Pontosan! És ha már nyíltan be-szélünk, meg kell mondjam, hogy a formája sem a legszerencsésebb ... valahogy egyhangú. Hiányzik a végéről a poén!
LUCETTE Fernand-nak igaza van, Bouzin úr. Maga okos ember, s ezt a dalt egy okos ember írta. BOUZIN Mással kellett volna megíratnom?
LUCETTE Pontosan!
BOUZIN (*csóválja a fejét*) Különös!

Szűnet

És ettől eltekintve jó a dal?
LUCETTE és FERNAND Kitűnő ! Remek!
LUCETTE Elsőrangú! (*Hangot vált*) Ezért arra gondoltunk, hogy ... itt van magánál, ugye?
BOUZIN Sajnos, nincs. Otthon hagytam.
LUCETTE De kár!
BOUZIN Nem tesz semmit ! Itt lakom egy ugrásra az Orenier utcában ... futok, elhozom... (*Feláll*)

LUCETTE (ő is feláll) Ha nem esik nehezére... Legalább gyorsan megcsináljuk ...
BOUZIN Ez a legkevesebb ! Átírom, ahogy csak akarják!
Nagyszerűen tudok átírni!
FERNAND (*félre*) Ha már írni nem tud !
BOUZIN Olyat, mint ez, két perc alatt tudok írni. FERNAND Valóban? (*Félre*) Két perc alatt ekkora marhaságot, ehhez is tehetség kell!
BOUZIN Már itt se vagyok!
LUCETTE (*rámutat az esernyőre*) Az ernyője!
BOUZIN Majd elfelejtettem! Köszönöm. (*Fogja az ernyőjét és kiviharzik; Lucette kikíséri*)

Tizennegyedik jelenet

Bois-d'Enghier, majd Lucette

FERNAND Nincs vesztegetni való időm: este alá kell írnom a házassági szerződést, addig okvetlenül szakítanom kell Lucette-tel!
LUCETTE (*hangja kintről*) Nagyszerű lesz! Siessen! FERNAND (*leül a kanapéra*) Mindjárt jön! Megmondom kerek perccel! Csak tudnám, hogy vágjak bele?
LUCETTE (*bejön, odamegy a kanapé mögé, és hátulról átöleli Fernand-t*) Szeretsz?
FERNAND Imádlak!
LUCETTE Drágám! (*Előremegy, és leül Fernand mellé*)
FERNAND (*félre*) Azt hiszem, ez nem a legjobb helyzet a szakításra.
LUCETTE Olyan boldog vagyok, hogy újra itt vagy! El sem akarom hinni! Te gazember! Ha tudnád, mennyi bánatot okoztál! Már azt hittem, hogy mindennek vége közöttünk.
FERNAND (*álszent*) Még hogy vége!
LUCETTE Mindjárt megzabállak! Mondd te is, hogy megzabállak !
FERNAND Megzabállak!
LUCETTE (*mélyen a szemébe nézve*) Ugye, mi örökké szeretni fogjuk egymást?
FERNAND örökké!
LUCETTE (*szenvedélyesen megragadja Fernand fejét, és a mellére vonja*) Ó, Nukikám!
FERNAND ó, Milukám!
LUCETTE (*a térdére fekteti Fernand-t, s a hátára könyököl*) Milyen jó így!
FERNAND (*félre*) Nem mondhatnám!
LUCETTE Szeretnék így maradni legalább húsz esztendeig! És te?
FERNAND Tudod, húsz év az sok!
LUCETTE Így maradnánk, én azt mondanám: „Nanukám!” Te azt felelnéd: „Lulikám”, és nem mozdulnánk!
FERNAND (*félre*) Szórakoztató lenne!
LUCETTE (*felül, mire Fernand is gyorsan felegyenesedik*) De sajnos, lehetetlen. (*Hirtelen Fernand-nak*) Szeretsz?
FERNAND Imádlak.
LUCETTE Drágaságom! Te! ...
FERNAND (*félre*) A fenébe! Roszszul fogtam hozzá! LUCETTE (*elindul a hálószoba felé; kétértelműen*) Segítesz felöltözni?
FERNAND (*mint egy durcás gyerek*) Ne... még ne! LUCETTE (*odamegy hozzá*) Valami baj van? FERNAND Semmi!
LUCETTE Olyan szomorú lettél.
FERNAND (*erőt véve magán*) Nos, ha tudni akarod, okom van rá ! Ez így nem mehet tovább !
LUCETTE Micsoda?
FERNAND Hát ez a mi dolgunk. (*Félre*) Gyerünk, rajta! (*Fennhangon*) Előbb-utóbb ügyis megtudtad volna, jobb, ha nyíltan megmondom: Lucette, nekünk el kell válnunk!
LUCETTE (*elfűlva*) Mit mondasz?
FERNAND Válnunk kell ! (*Félre*) Ebből mi lesz! LUCETTE (*megsejt valamit*) Te meg akarsz nősülni! FERNAND Én? Dehogy! Hogy jut ilyesmi eszedbe? LUCETTE Akkor miért akarsz elválni?
FERNAND A jelenlegi ... anyagi helyzetem miatt ... Nem tudom méltóképp kifejezni az irántad való szerelmemet ...

LUCETTE Ó, hát csak ez a baj? *(Mégkönnyebbülten nevet, s Fernand vállára csap)* Butuskám! FERNAND Tessék?
LUCETTE *(gyengéden)* Kell is nekem ennél nagyobb boldogság!
FERNAND No de az önézetem!
LUCETTE Eddig sem zavart olyan túlzottan az önérzeted! Nem elég, hogy szeretlek? *(Felsóhajt)* Ha tud-nád, mennyire szeretlek!
FERNAND *(félre)* Mondhatom, benne vagyok! LUCETTE A pusztá gondolattól, hogy megnősülsz, el-
ajulok. *(Odamegy hozzá, és kétségbeesetten magához szoritja)* ígérd meg, hogy nem nősülsz meg soha!
FERNAND Hogy én? ... Dehogy nősülsz!
LUCETTE *(hálásan)* Köszönöm. *(Kibontakozik az öle-lésből)* Ha mégis megnősülnél, tudom, mit tennék! FERNAND Mit?
LUCETTE Ó! Nem haboznék! Az ember csak meg-húzza a ravaszt, és szétloccsan az agyvelő! FERNAND *(íjedten)* Kinek az agyveleje?
LUCETTE Hát az enyém!
FERNAND *(mégkönnyebbülten)* Ja, az más!
LUCETTE *(odamegy az asztalhoz, és felveszi a Figarót, amit a báróné otthagyt)* Nehogy azt hidd, hogy félnék az öngyilkosságtól, ha egy nap azt hallanám, vagy olvasnám az újságban, hogy te ...
FERNAND *(rémült, de nem mozdul)* A fenébe! Már megint egy Figaro!
LUCETTE De örültségeket beszéllek, hiszen szó sincs arról, hogy megnősülnél. *(Visszadobja az újságot az asztalra, elmegy)*
FERNAND *(rácsap a lapra, összegyűri, és a ruhája alá gömöszöli)* Itt úgy terem a Figaro, mint a gomba!

Lucette visszafordul a zajra, Fernand időtlenül vihog

LUCETTE *(odamegy hozzá, és a karjába veti magát)* Szeretsz?
FERNAND Imádlak!
LUCETTE Drágaságom! *(Otthagyuja Fernand-t)* FERNAND *(félre)* Sosem lesz bátoraságom bevallani *(Reményvesztetten lehuppan a kanapéra)*

Tizenötödik jelenet

Voltak és Cheuneviette

CHEUNEVIETTE *(belép, épp leragaszt egy borítékot Lucette-nek)* Megirtam a levelet ... Van egy negyven centimes-os bélyeged?
LUCETTE *(indul a szobája felé)* Mindjárt hozom.
CHEUNEVIETTE Tessék, a negyven centimes-od! LUCETTE Ugyan! Negyven centimes-ot még kibírok! CHEUNEVIETTE *(dühösen)* Annyit még én is! Semm: szükségem alamizsnára! Nézz meg az ember! LUCETTE Kérlek, ha ragaszkodsz hozzá! *(Elveszi a pénzt, és kimegy)*
CHEUNEVIETTE *(Fernand-nak)* Semmi érzékük a nüanszok iránt! Nők!
FERNAND *(oda se figyel)* Pontosan.
CHEUNEVIETTE Mi történt? Bosszúsna látszik.
FERNAND Mondja inkább: kétségbeesett!
CHEUNEVIETTE Miért, mi történt?
FERNAND *(odamegy hozzá)* Cheuneviette, csak magi húzhat ki a pácból! Van valami, amit nem merek el-mondani Lucette-nek! Segítsen! ... Maga megte- heti ... Maga olyan, mintha a férje lenne ... Meg kel szabadulnom Lucette-től!
CHEUNEVIETTE *(döbbenet)* Mit beszél?
FERNAND Nősülsz!
CHEUNEVIETTE Nősül?
FERNAND Nősülsz. Ma este kellene aláírunk a házassági szerződést.
CHEUNEVIETTE A mindenit!
FERNAND *(megfogja a karját; meggyőzően)* Valójában ez a szakítás hasznára lenne Lucette-nek. CHEUNEVIETTE Ez igaz! Remek alkalom kínálkozott FERNAND Hát győzze meg ...

Csöngetnek

Az ördögbe is! Hasson a lelkére, magára hallgat!
CHEUNEVIETTE *(kétkedve)* Abban én nem vagyok olyan biztos!

Tizenhatodik jelenet

Voltak, Firmin, majd Marceline, a tábornok és Antonio, végül Lucette

FIRMIN *(bejelenti)* Irrigua tábornok úr ökegyelmessége!
CHEUNEVIETTE Ó az! Bocsássa be!
FIRMIN *(elindul kif elé)*
CHEUNEVIETTE Illetve, nem! Jobb, ha minket nem talál itt. *(Fernand-nak)* Jöjjön, tűnjünk el!
FERNAND Minek?
CHEUNEVIETTE Jobb, ha nem alkalmatlankodunk. Kicsit sokan lennénk.
FERNAND Hogyan? Ja vagy úgy! Csak nem a tábornok ...
CHEUNEVIETTE ...a remek alkalom! De bizony ó!
FERNAND Akkor tűnjünk el minél gyorsabban!

Kisurrannak hátul, mint két összeesküvő

MARCELINE *(épp akkor lép be jobbról, azonban Firmin belép, hogy bevezesse a tábornokot)* Firmin, ki csöngetett?
FIRMIN Irrigua tábornok, kisasszony.
MARCELINE A tábornok! Vezesse be, és szaladjon a húgomért!
FIRMIN Tábornok úr, fáradjon be ...
TÁBORNOK *(belép; mögötte Antonio, kezében két csokor, egy hatalmas bokréta és egy egészen kicsi, amit eldug a háta mögött)* Buenó! Jövöm!
MARCELINE *(bókol)* Tábornokom!
TÁBORNOK *(felismeri)* A! A nővér kisasszony! Hódolom! *(Firminnek)* Hé, garcon!

Firmin nem mozdul, ezért felemeli a hangját

Garcon! ... Inas!
FIRMIN Hozzám beszél?
TÁBORNOK Persze hogy magához, nem is magamhoz! *(Félre)* Qué brute este hombre! *(Fennhangon)* Jelentsen be a tésasszonynál!
FIRMIN Parancsára! *(Félre, miközben Lucette szobája felé indul)* Ez nyilván egy vidéki tábornok! *(Fennhangon, mert Lucette épp most lép be a szobából)*
Már itt is van az asszonyom.
TÁBORNOK *(Lucette-nek, aki megtorpan, amikor meg-látja a tábornokot)* Végre! Szenyorita! Ez lenni legszebb nap az életéből. Ból. Életéből.
LUCETTE Parancsol, uram?
MARCELINE *(bemutatja)* Irrigua tábornok — Lucette.
TÁBORNOK *(meghajol)* Saját szemüleg!
LUCETTE Ó, tábornok úr, már nem is reméltem. *(Köszön a háttérben álldogáló Antoniónak is)* Uram...
TÁBORNOK *(Antonióra mutat)* Az ott nem számítani! Egy tolmács.
LUCETTE Tábornok úr, örülök a szerencsének. TÁBORNOK Az ürülés az enyém, asszonyom! *(Antioniónak)* Hé, Antonio ... a virágot!
ANTONIO *(anélkül, hogy bárki láthatná a kisebbik csokrot, a nagyobb bokrétát odaadja Lucette-nek)* TÁBORNOK Fogadjá el eztet a kicsi bokor csokrétát ... csokor bokrétát ...
LUCETTE *(elveszi)* Gyönyörű! Köszönöm, tábornok úr!
TÁBORNOK *(elveszi a kicsi csokrot Antoniótól, s odaadja Marceline-nek)* Ez a nővérkéé! Fogja. MARCELINE *(elveszi a csokrot)* Virágot? Nekem! Tábornok úr, maga egy angyal!
TÁBORNOK *(Marceline-nek)* Ez kisebb, mint a másik, de hordozható. *(Antioniónak)* Antonio, menjen ki, és álljon kívül.
ANTONIO Bueno! *(Kimegy az előszobába)*
LUCETTE Maga igazán kedves! Imádom a virágokat!
TÁBORNOK *(udvariasan)* Mintha nem tudnám ...
MARCELINE Én is imádom őket!
TÁBORNOK Igen. De ezt csak Lucette kisasszonynak mondtam.

LUCETTE (aki közben kibontotta a virágokat a papírból) Nézd, Marceline, hát nem csodás?
TÁBORNOK Legszívesebben ripacsokat hintenek a lábai alá! LUCETTE Ripacsokat?
TÁBORNOK Bueno! ... Rózsákat, s maga lenne a rózsáné!
LUCETTE és IUTARCELINE (kellemkedve) Ó! Hogy bókoll!
TÁBORNOK (elégedett) Ez csak vicc!
LUCETTE Maga igazán gáláns ember, tábornok úr!
TÁBORNOK Ami belőlem folyik!
MARCELINE (félre) Milyen furcsán beszélsz!
LUCETTE (Marceline-nek) Marceline, hagyd magunk-ra, kérlek.
MARCELINE Menjek ki?
TÁBORNOK Hagyd magunkra ... nővérke!
MARCELINE Tessék?
TÁBORNOK (udvarias, de ellentmondást nem tűrő hangon) Lelépni, egy-kettő! Mars!
MARCELINE Szóval így állunk? (Félre) Te vadállat! (Kimegy jobbra)

Eközben Lucette beletette a csokrot egy virágvázába. Ahogy Marceline kilép, a tábornok Lucette-hez rohan

TÁBORNOK Végre! Végre kettesben lehetem magánál!
LUCETTE (leül az asztal melletti székre) Foglaljon helyet!
TÁBORNOK (szenvédélyesen) Nem tudok!
LUCETTE (csodálkozva) Hogyhogy nem tud? TÁBORNOK Nem tudok! Túlságosan felizgultam! LUCETTE Felizgult? Talán felindult?
TÁBORNOK Igen! Felindult! ... mert szeretem magát, Lucette, és most, hogy itten vagyunk párosban ... egyedül; Lucette, legyünk mi egy duett!
LUCETTE (felugrik) Vigyázzon, tábornok úr! Veszélyes terepre ért!
TÁBORNOK Ó! Szeretek veszélyt! A hazámban hadügyminisztérium voltam!
LUCETTE Hadügyminiszter?
TÁBORNOK Bizony!
LUCETTE Micsoda megtiszteltetés! Egy hadügyminiszter!
TÁBORNOK Kecsks.
LUCETTE (nem érti) Parancsol?
TÁBORNOK Mondom ... kecsks hadügyminiszter! Már nem lenni.
LUCETTE (részvéttel) Vagy úgy! Ex! Értem. És most micsoda?
TÁBORNOK Hulla.
LUCETTE (visszahőköl) Tessék?
TÁBORNOK (megnyugtatóan) Halálraitélt! A kormány azért küldte Franciaország, hogy vásároljak két na-szád, három cirkálo, öt torpedóromboló.
LUCETTE (nem érti) Na és?
TÁBORNOK Elvesztettem pénzt pakarában.
LUCETTE Bakkarában! Elkártyázta! (Szemrehányóan) Hogy tehetett ilyet?
TÁBORNOK (ártatlanul) Nem volt szerencsém! Mindig bank konzrozott ... ha nekem volt nyolc, a bank-nak kilenc. Pénz elűszott, hajók helyett.
LUCETTE Rémes történet!
TÁBORNOK Dehogy krémes! Basta! Annyi még maradt, hogy magát leöntsem arannyal.
LUCETTE De milyen jogon?
TÁBORNOK (forrón) A szerelem jogán! ... Mert szeretek! Ó, Lucette, kicsi szívem lenni, nem férni benne enyém nagy szerelem! Maga engem egészen meg, meg ... meg ... (Hangot vált) Bocsánat, egy pillanat! (Hátramegy az előszoba felé)
LUCETTE (félre) Vajon hová megy?
TÁBORNOK (kinyitja az előszoba ajtaját és kiszól) Antonio!
ANTONIO (az ajtóból) Tábornok úr!
TÁBORNOK (spanyolul) Como ese dice „subjugar” en frances?
ANTONIO „Mehódítani”, tábornok úr.
TÁBORNOK (int, hogy eltűnhet) Bueno! Gracias, Antonio.

ANTONIO Bueno! (Kilép)
TÁBORNOK (Lucette-nek szenvedélyesen) Maga engem egészen meghódítani, ezért mindenem, ami a kormányomé volt, a magáé! Az életem, az utolsó dollárom és utána a nyomor! Azt is magának adom! LUCETTE A nyomor? Látszik, hogy nem tudja, mi az. TÁBORNOK Bocsánat! De tudni! Nem lenni mindig gazdag. Mielőtt miniszter voltam, lenni szegény tanár, francialeckéket adni hülye tyerekeknek! LUCETTE Franciaórákat? Akkor maga tud franciául? TÁBORNOK (naivan) Otthon még jól tudni, itt rosszul. Nem tudni, miért.
LUCETTE (nevet) Üljön már le!
TÁBORNOK (rajongva) Nem tudok! Maga elé nem ülök, csak térdelek. (Letérdel) Maga lenni nőisten, aki elé térdepelnek.
LUCETTE No de tábornok!
TÁBORNOK Melyik a hálószobája?
LUCETTE (döbbenet) Tessék?
TÁBORNOK Azt kérdelem: melyik a hálószobája?
LUCETTE Tábornok úr, hogy merészeli?
TÁBORNOK Nem én merészelnem, hanem a szerelem. Ott akarok élni! A maga hálószobája nekem olyan, mint a ... mint a ... (Feláll) Bocsánat egy pillanatra!
LUCETTE (félre, dühösen) Már megint?!
TÁBORNOK (hátrament az előszobaajtóhoz) Antonio?
ANTONIO Tábornok úr?
TÁBORNOK Como se dice „el templo” en frances?
ANTONIO Bueno! „Templom”, tábornok úr. TÁBORNOK Bueno! Gracias, Antonio.
ANTONIO Bueno! (Visszamegy)
TÁBORNOK (szó nélkül visszatér, letérdel Lucette elé, és rajongva kitör) Mint a templom, ahol mi kettesben celebrálunk!
LUCETTE (a gyűrűs kezét megnyugtatóan a tábornok kezére teszi) Tábornok úr, evvel a bökkel jövöttem az előbbi!
TÁBORNOK (meglátja a gyűrűt) Örülök, hogy az ujja látok ezt a gyűrűt.
LUCETTE (zavarodottan) Miért?
TÁBORNOK Nagyon szép gyűrű, ugye?
LUCETTE Hm, apróság!
TÁBORNOK (csóválja a fejét) Apróság? Mit jelenteni ez az „apróság”?
LUCETTE Csekélység! Bagatell!
TÁBORNOK Bagatell? ! (Hangot vált) Bocsánat, egy pillanat ... (Hátramegy, kiabálva) Antonio!
ANTONIO (benyit) Tábornok úr?
TÁBORNOK Cosa significs „bagotál” és espagne?
ANTONIO „Baltotál”? Mi az a bagotál?
LUCETTE (nem mozdul) Bagatell!
ANTONIO (megérti) Ja, bagatell! (Fordít) La Senore dice a usted que es poca cosa!
TÁBORNOK (mintha kezdettől tudta volna) Ja, a bagotál! Persze, persze! (Int Antoniónak, hogy tűnjön el) Bueno! Bueno! Gracias, Antonio!
ANTONIO Bueno! (kimegy)
TÁBORNOK Bagotál! Persze!
LUCETTE Ragaszkodom hozzá, kedves emlék.
TÁBORNOK (felindultan) Ez nagyon jól esik!
LUCETTE Anyukámtól örökölttem.
TÁBORNOK Mit mondasz?
LUCETTE De tábornok úr!
TÁBORNOK Hogy ezt a gyűrűt? Hiszen én küldtem reggel a bokrétába csokorva.
LUCETTE Maga?
TÁBORNOK Persze!
LUCETTE Szóval ő! Maga! Még hogy ő!
TÁBORNOK Bueno! Ha mondom!
LUCETTE (félre) Ez több a soknál! És akkor Bouzin? A szemtelen! ... No nem, ez több a soknál! ... Na megállj, elhúzom én a nótádat! ... Arcátlan pimasz!
TÁBORNOK (látva Lucette felindulását) Valami baj van?
LUCETTE. Semmi!
TÁBORNOK (udvariasan, de élesen) Bueno! Szóval mégse mamától örökölni?

LUCETTE A gyűrűt? Á, dehogyl! Azt hittem, a másikkól beszél... Ezt nem, de nem tudtam, hogy maga...
 TABORNOK *(szerényen)* ó, semmiség! Bagótál! Ha megengedi, elhozni a hozzá való karperecet is. *(A felöltője zsebéből előhúzza egy másik ékszeres dobozát)*
 LUCETTE *(elveszi a dobozt)* De tábornok úr! Igazán nem fogadhatom el! Valósággal elhalmoz! Mivel érdemeltem ki?
 TABORNOK Szeretem magát! Voilá!
 LUCETTE Szeret? *(Felsóhajt)* És miért szeret?
 TABORNOK Mert muszáj!
 LUCETTE Ne mondjon ilyet!
 TABORNOK *(határozottan)* De mondom!
 LUCETTE *(nyújtja a tokot)* Úgy hát vegye vissza, tábornok úr; nem fogadhatom el.
 TABORNOK *(nem veszi el)* Miért nem?
 LUCETTE Mert nem szerethetem!
 TABORNOK Mit mond?
 LUCETTE *(lehajítja a fejét)* Más szeretek. *(Eltesz a tokot)*
 TABORNOK Más? Maga? ... Férfi az illető?
 LUCETTE Hát persze.
 TABORNOK Caramba! ... Szóval férfi! ... Csak kerül-jön elébem! Majd én ...
 LUCETTE Csillapodjék, tábornok úr!
 TABORNOK *(reménytelenül)* Mondtak nekem, hogy van magának férfi ... szép férfi.
 LUCETTE Nagyon szép!
 TABORNOK Azt hittem, lenni nem igaz. Hát mégis! Létezik!
 Hol van az a férfi?
 LUCETTE Kérem, tábornok úr ...
 TABORNOK *(dühöngve)* Ó!
 LUCETTE *(a vállára teszi a kezét)* Higgye el, ha szabad volna a szívem, magát választanám.
 TABORNOK *(kétségbeesetten)* ó, Lucette, milyen fájtn okozni nekem!
 LUCETTE Tehetek róla? Amíg más szeretek, nem szerethetem magát.
 TABORNOK *(némi küzdelem után)* Bueno! Meddig kellene ót szeretni?
 LUCETTE *(szenvetélyesen)* Ameddig él!
 TABORNOK Bueno! Tudni, mit kell tennem!
 LUCETTE Mit?
 TABORNOK Semmit! Én tudok!
 LUCETTE *(félre)* Istenem, megijeszt.

Tizenhetedik jelenet

Voltak, Fernand, Firmin Kopognak

az ebédlő ajtaján

LUCETTE Ki az? Tessék!
 FERNAND *(kinyitja az ajtót, és elváltozott hangon)* Gautier kisasszony, kéretik!
 LUCETTE *(félismeri a hangot)* Hogyan? Ja, vagy úgy! Rögtön!
(Félre) Ó, a vigyázatlan!
 TABORNOK *(aki lassan odament, felrántja az ajtót; Fernand bependerül a színre)* Mit akarja maga itt? FERNAND Jó napot kívánni!
 LUCETTE *(gyorsan bemutatja)* Bois-d'Enghien úr, a barátom.
 TABORNOK Kicsoda?!
 FERNAND Barát, pajtás ... cimbor.
 TABORNOK Cimbor? Az kicsoda?
 LUCETTE Semmi!
 FERNAND Még annál is kevesebb.
 TABORNOK Bueno! Ha semmi, semmi. Adja ide a kezét, Cimbor úr. *(Kezet fognak)*
 FIRMIN Asszonyom!
 LUCETTE Mit akar?
 FIRMIN Az az idősebb hölgy, aki már kereste az estély miatt... Bevezettem az ebédlőbe.
 LUCETTE Máris megyek.
 FIRMIN *(kimegy az előszobába, nyitva hagyja maga mögött az ajtót)*
 LUCETTE Tábornok úr, pár perc türelmét kérem.
 TABORNOK Csak tessék.
 FERNAND *(halkan Lucette-nek)* Nem maradhatok sokáig, mennem kell.

LUCETTE Várj még egy kicsit... öt perc alatt elintézem, beszélgéssel addig a tábornokkal.

FERNAND Jó. De igyekezzél!

LUCETTE Igyekezem! *(Kimegy az ebédlőlől)*

Tizennyolcadik jelenet

Tábornok, Fernand, majd Lucette, a báróné

Csönd. A két férfinak semmi mondanivalója egymás számára

TABORNOK Szóval maga duettezik a Lucette-tel?

FERNAND Így is mondhatjuk.

TABORNOK Bueno, maga cimbor, értem... ott duetteolnak a pretliben ...

FERNAND Tessék?... Ja igen, az Orfeumban ... hogy-ne! *(Félre)* Végül is... *(Fennhangon)* Többször esténként ... *(Félre)* Vinne el az ördög!

TABORNOK Maga a basszista, ugye?

FERNAND A basszista! Persze. Ráhibáztott. *(Félre)* Végül is tényleg az vagyok.

TABORNOK Rögtön felismertem a pofájáról. FERNAND

Tényleg? Kitűnő arcmemóriája van. *(Dúdolni kezd)*

„Kis hadnagyom, remélem, megbocsátja, hogy búcsú nélkül hagyom el magát...”

TABORNOK *(félre)* Nyilván csak a szünetekben lép fel.

FERNAND *(köhög)* Kissé berekedtem. A hangszálim ...

TABORNOK *(magához inti, bizalmasan)* Mondja csak, Bodega úr...

FERNAND *(helyzetjavítóan)* Bocsánat, nem Bodega, hanem

„Bois-d'Enghien ...”

TABORNOK De hiszen ezt mondtam: Bo dega.

FERNAND Végül is ...

TABORNOK *(belekarol, bizalmasan)* Maga jól ismerni Gautier kisasszonyt?

FERNAND *(nagyképűen)* Mi az hogy!

TABORNOK Igaz, hogy lenni neki szeretője?

FERNAND Tessék? Micsodája?

TABORNOK *(kiveszi a karját)* Kár tagadni... ó be-vallotta.

FERNAND Az más! *(Félre)* Én meg még játszottam a hülyét!

TABORNOK Natyon szép férfi?

FERNAND Istenkém, nem kenyerem a dicsekvés ...

TABORNOK És hol van az a szerető? Ismeri? FERNAND

(félre) Hát ha ennyire érdekl... *(Fennhangon)* Mindenáron tudni akarja?

TABORNOK Ha lehetne...

FERNAND *(kelletli magát)* Hát ha annyira érdekl...
(Nevetgélve) Ha annyira tudni akarja ...

TABORNOK *(ó is nevet)* Igen. *(Komolyan):* Meg fogok ölni!

FERNAND *(elharapja, amit mondani akart, s odébb menekül, félre)* Megölni? Engem! A teregettét! *(Ne-vet a tábornokra, hogy leplezze ijedtségét)* Haha! Remek tréfa!

A tábornok is nevet. Eközben — anélkül, hogy észre-vennék — Lucette átkíséri a bárónét az ebédlőlől az előszobába

LUCETTE *(már kintről)* Akkor ma este! Rendben, nagyságos asszony! *(Kívülről beteszi az ajtót)* TABORNOK *(abbahagyja a nevetést)* Nos, hol van? FERNAND *(észreveszi Lucette-et, aki belép a báróné meghívóival a kezében)* Hogyan? Ja? Mindjárt!

TABORNOK Bueno! Bueno!

FERNAND *(félre)* Naná, majd hagyom lepuffantani magam!

LUCETTE *(indul a szobája felé)* Este fellépek egy es-télyen ...
(A tábornoknak) Még egy perc türelmét kérem, tábornok úr!

TABORNOK *(meghajol)* Kérem, nyugodtan... LUCETTE *(mielőtt belépne a szobájába, Fernand-nak halkan)* Nincs kedved eljönni? Kaptam néhány meg-

hívót.

FERNAND Nem, ma este lehetetlen ! *(Félre)* Más dolgom van.
LUCETTE És ön, tábornok úr?
TÁBORNOK Én? Szíves-örömes! *(Közelebb lép Lucette-hez)*
LUCETTE Ezt már szeretem! Tessék, meghívó ma estére.
(Átad neki egy meghívót)
TÁBORNOK Muchas gracias ! *(Elteszi a meghívót)*
LUCETTE Rögvest jövők! *(Kimegy)*
FERNAND *(félre)* Még jó, hogy figyelmeztetett ... már majdnem
megmondtam neki ...
TÁBORNOK *(elindul Fernand felé)* Na, ki az a szerelő?
FERNAND Milyen „szerelő”?
TÁBORNOK Hát a szép szerelő!
FERNAND *(miközben az asztalon maradt ékszeres do-
bozkával játszadozik, anélkül hogy észrevenné)* Ja,
vagy úgy! A szerelő! Persze! *(Ránéz az ékszeres do-
bozkára)* Bouzin! Bouzinnak hívják.
TÁBORNOK Kuzen? Bueno! Kuzen mostantól kezdve halott!

Csöngetnek

FERNAND *(félre)* Brr! A hideg futkároz a hátamon!

Tizenkilencedik jelenet

Voltak, Firmin, Bouzin

FIRMIN *(bejelenti)* Bouzin úr!
TÁBORNOK Hah!!
FERNAND Bouzin? Hű, a mindenit!
FIRMIN *(kimegy)*
BOUZIN *(önélegülten be, esernyőjét az egyik székhez
támasztja; kezében a dalszöveg)* Itt hozom a dalt! .. .
Gautier kisasszony nincs itt?
FERNAND *(látva, hogy a Tábornok elindul Bouzin
felé, gyorsan közéjük veti magát)* Hé! Állj! Kérem!

A következőkben Fernand, aki nem tud mit tenni, és nem mer
semmit mondani, egyfolytában a két ember közé áll, miközben
Bouzin folyvást a Tábornokhoz iparkodik közeledni

TÁBORNOK *(Bouzinhoz)* Bocsánat, Kuzen úr, ugye?
BOUZIN *(nyájasan)* Szolgálatára : Bouzin!
FERNAND *(rémulten)* Igen, Bouzin, életnagyságban!
TÁBORNOK Örülök, hogy megismerhetem!
BOUZIN Részemről a szerencse ...
TÁBORNOK A névkártyáját, uram!
BOUZIN Kérem, a legnagyobb örömmel. *(Keresgél a zsebében,
miközben igyekszik félretolni Fernand-t, aki eléje áll)*
FERNAND *(lemondóan)* Istenem, ebből mi lesz! *(Odébb megy)*
TÁBORNOK Tessék, az enyém! *(Átadja a saját név-
jegykártyáját, s elveszi a Bouzinét)*
BOUZIN *(olvassa)* Irrigua tábornok ...
TÁBORNOK *(meghajol)* Személyesen.
BOUZIN *(szintén meghajol)* Örvendek, tábornok úr!
TÁBORNOK Holnap délelőtt a rendelkezésemre tud állni?
BOUZIN *(gondolkodik)* Holnap? Délelőtt? Miről van szó?
TÁBORNOK *(folyamatosan, hangosabban)* Én kiállani maga,
kard a kardra ... és levágni maga fejét! *(Megragadja
Bouzint a gallérijánál fogva)* Holnap felszeletelni magát, mint
a krinolint! Basta!
BOUZIN Tessék? Mit tetszik mondani?
FERNAND *(könyörögve)* Tábornok úr ...
TÁBORNOK *(megrázza Bouzint, mint egy szilvafát)* Nem
szeretni, ha én utamba állnak! És ha utamba állni akadály,
én kettőbe hasítani, mint a tők! *(Még jobban megrázza
Bouzint)*
BOUZIN Szent isten! Segítség!
FERNAND *(megkísérli szétválasztani őket)* Tábornok úr,
csillapodjék!
TÁBORNOK *(fél kézzel ellöki Fernand-t, s tovább tornáztatja
Bouzint)* Hagyj békét, Bodega! *(Bouzinnak)* Maga akarni
lenni szép szerelő? Maga? ! Hiszen maga

nem lenni szép ! Maga csúnya pofázmány ! Makimajom!
BOUZIN Segítség! Gyilkos! Segítség!

Általános tumultus, lárma, zsvivaj stb.

Huszdik jelenet

Voltak, Lucette

LUCETTE *(kijön a szobájából a zajra)* Mi az? Mi történt?
BOUZIN *(akit Lucette láttára a tábornok ellökött ma-gától)*
Asszonyom, ez egy örült!
LUCETTE Bouzin! Maga itt? Takarodjék!
BOUZIN De miért? Hiszen elhoztam a dalt!
LUCETTE Hát aztán? Vigye vissza! A maga dala hülye!
FERNAND Bárgyú!
TÁBORNOK *(nem tudja pontosan, miről van szó, de
meggyőződéssel)* A dal bártyú! Bártyú!
LUCETTE *(az ajtóra mutat)* Kifelé, uram! Mars!
BOUZIN Mit mondanak?!
FERNAND Kinn tágasabb!
TÁBORNOK Gyerünk, Kuzen, lelépni ! Egy-kettő ! MIND
(elindulnak feléje) Fel is út, le is út!
BOUZIN *(rémulten kimenekül)* Hiszen ez a bolondok-háza!

Mindennek nagyon gyors tempóban kell lezajlania

LUCETTE *(közelebb lép Fernand-hoz)* Elképesztő, amit ez az
ember megengedett magának!
TÁBORNOK Köszönöm, amit értem tette, Lucette!
LUCETTE Önért, tábornok úr? Mit tettem? TÁBORNOK
Kírúgta eztet embert.
LUCETTE Biztosíthatom, többé át nem lépheti a kü-
szöbömet!
TÁBORNOK *(kezet csókol)* Köszönöm!

*Eközben Bouzin visszasompolyog, hogy megkeresse az
esernyőjét. Félelmében feldönt egy széket*

BOUZIN Bocsánat!
MIND *(odafordulnak és észreveszik)* Már megint itt van?!
BOUZIN *(halálra váltan)* Itt felejtettem az esernyőmet !
(Kimenekül)
1VIIND Mars ki, Bouzin! Kifelé! Takarodjék! Mars ki!

Gyors függöny

MÁSODIK FELVONÁS

*Duerverger báróné tágas, négyszögletű, elegáns hálószobája,
melyből széles szárnyas ajtó vezet a szalonokba. Balra, hátul
és jobbra elől lengőajtó. Balra, kissé előrébb, ágytámla, az
ágy nincs ott, csupán a baldachin. Az ágy helyén karosszék,
szemben a közönséggel, a fő-ajtótól balra dús faragású
szekrény. Az ajtótól jobbra spanyolfal, mögötte — csaknem
egészen eltakarva — női toaletasztal. A spanyolfal előtt
négyszögletű asztalka, mögötte szék. A jobb oldali ajtótól
jobbra és balra egy-egy karosszék. Balra a szín közepén
kerevet, igen alacsony támlával. A kerevet mellett kis asztal,
rajta csengő. Az ágyhelytől balra hintaszék. A függönyös
mennyezet alatt lámpa. Mindenki estélyi ruhát, illetve
szmokingot visel*

Első jelenet

Viviane, Miss Betting, utcai ruhában, majd a báróné

VIVIANE *(épp most öltözteti őt Miss Betting, aki gombostűvel
tűzi fel a ruháját)* Will it soon be done, miss?
BETTING A minute it is ready! ... A piu please.

VIVIANE *(odaad neki egy gombostűt)* A gain! Then you wish my lover to pick his fingers.
BETTING *(félíg nevet, félíg zsörtölődve)* O! Miss Viviane, shoding!

Nevetnek

BÁRÓNÉ *(belép hátul)* Viviane, készen vagy végre? VIVIANE Még nem, pedig a miss már annyi gombos-tűt szűrt belém, hogy lassan olyan leszek, mint egy hegymászószőgekkel kivert sziklafal. iMntha valaki fel akarna mászni rám!

BÁRÓNÉ *(döbbsenten)* Viviane! Milyen kifejezéseket használsz?

VIVIANE *(naivul)* Miért, mi ebben a különös? BÁRÓNÉ *(félre, elnéző mosollyal)* Persze! Hiszen gyermek még az ártatlanom!

VIVIANE Mama, igazán megkérhetnéd Miss Bettinget, hogy maradjon itt az eljegyzésem!

BÁRÓNÉ Miért, nem akar itt maradni?

VIVIANE Nem! Pedig úgy szerettem volna megmutatni neki a vőlegényemet.

BÁRÓNÉ *(kedvesen zsörtölődve)* Miss, feltétlen maradnia kell !

BETTING *(mosolyog)* What?

BÁRÓNÉ *(magyaráz)* Azt mondtam, hogy fel-tét-len ma-rad-ni-a kell ! *(Látva, hogy Miss Betting egy kukkot sem ért az egészből)* Ma-rad-ni, itt... este ... tánci ... tánci! *(Mutatja)* Egy kukkot sem ért az egészből ! Pedig igazán érthetően beszélek!

BETTING *(mosolyog)* What does that mean?

BÁRÓNÉ *(Viviane-nek)* Magyarázd meg neki te! VIVIANE *(Miss Bettingnek)* Mamma wishes to say if you really can not stay to our soirée.

BETTING *(a bárónénak nagyon gyorsan)* Oh ! No ! And I much regret it, or it would have given me the pleasure of getting acquainted with Miss Vivian's lover : but my mother is poorly ...

BÁRÓNÉ *(aki úgy hallgatja, mintha értené)* Igen... igen . . . hogyne! *(Viviane-nek)* Mit mond?

VIVIANE Azt mondja, hogy nagyon sajnálja, de nem tud maradni, mert a mamája beteg.

BÁRÓNÉ Aha ... yes, yes ! ... mama beteg ... hogyne, értem én! *(A közönséghez)* És még azt mondják, hogy az angol egy nehéz nyelv !

VIVIANE *(Miss Bettinghez, aki befejezi Viviane ruháját)* Are you ready, miss?

BETTING *(Viviane-nek)* Now it is ready.

VIVIANE Ó, nem érdekes ! Thank you, miss.

BETTING Aoh ! you are quite lovely so!

VIVIANE Jól áll, ugye?

BETTING *(meggyőződéssel)* Yes! Tchic! Now, you don't want me any more, will you ask your mother if I may go?

BÁRÓNÉ Miért beszél jó modorról?

VIVIANE Azt kérdezte, hogy hazamehet-e?

BÁRÓNÉ Igen. De mondd meg neki, hogy holnap korán jöjjön, mert én nem tudlak elkísérni az ének-órásra . . . Capone úrhoz!

VIVIANE Jó. *(Miss Bettingnek)* Yes, you can ! Mamma only begs you to come early to morrow to take me to my singing lesson: to Mister Capone?

BETTING *(a bárónénak)* Oh ! Yes, with pleasure ! Good bye, miss.

VIVIANE Good bye.

BETTING Good bye, madame.

BÁRÓNÉ Gut baj ! Gut baj ! *(A közönségnek)* A végén még egészen belejövök!

Miss Betting kimegy

Második jelenet

Viviane, báróné

BÁRÓNÉ *(odamegy Viviane-hez, megcsókolja, majd le-ülteti maga mellé a kanapéra)* Nos, drágám, életed legszebb napja elérkezett!

VIVIANE *(közömbösen)* El.

BÁRÓNÉ *(átöleli)* Boldog vagy, hogy Bois-d'Enghien úr felesége leszel?

VIVIANE Én? ... Nekem tökmindegy!

BÁRÓNÉ *(nem kap levegőt)* Micsoda?!

VIVIANE Hát nem mindegy, hogy ki lesz a férjem? BÁRÓNÉ Hogy volna mindegy!.. Hát azt hiszed, hogy játékból megy férjhez az ember?

VIVIANE Megszokásból. Először a dajkát cserélik fel nevelőnőre, majd a nevelőnőt férjre. Mindenki így csinálja.

BÁRÓNÉ Micsoda?

VIVIANE A férj pont olyan, mint a nevelőnő ... csak hímnemű.

BÁRÓNÉ De hát van még valami ! Az anyaság ! Te nem akarsz anya lenni?

VIVIANE Dehogynem, az szép lehet ... csakhogy ... mi köze az anyasághoz a férjnek?

BÁRÓNÉ Hogyhogy mi köze?

VIVIANE *(nagyon logikusan)* Semmi! Hát nincs rengeteg hajadon, akinek van gyereke, s rengeteg feleség, akinek nincs?

BÁRÓNÉ *(felelni akar, de nem tud)* A végén kihoz a sodromból ! *(Viviane-nek)* Mi kifogásod van Bois-d'Enghien ellen? Remek családból származik!

VIVIANE Érdekel is engem a kutyaabőre!

BÁRÓNÉ Szép ember.

VIVIANE Hát aztán! Férjnek a ronda is megteszi! Nézd meg a házasságokat, a férj mindig rondább, mint a szerető!

BÁRÓNÉ De hát nem kötelező szeretőt tartani ! Egy szép és előkelő férj ideális, nem kell kiegészíteni.

VIVIANE Ó! Az én ideálomhoz úgysem engednél feleségül!

BÁRÓNÉ Miért ne?

VIVIANE Mert az én ideálom híres ember.

BÁRÓNÉ Persze, valami művész, mi?

VIVIANE Még rosszabb!

BÁRÓNÉ *(döbbsenten)* Kicsoda?

VIVIANE Például Frenel.

A báróné majdnem elájul

De mondhatnék bárki mást. Tudod, akivel tavaly nyáron Trouville-ben összeismerkedtünk. Három nő lett miatta öngyilkos ! Kettő főbe lőtte magát, a harmadik éhen halt. Minden nő bolondult érte Touvilleben ..

BÁRÓNÉ De te? Téged mi vonzott benne?

VIVIANE Tudod, hogy van ez! Ha az ember látja, hogy a többiek hogy bolondulnak utána, őt is érdekelni kezdi. Pont, mint a tőzsdén. Minél nagyobb a kereslet, annál nagyobb az ár.

BÁRÓNÉ És nagy volt a kereslet?

VIVIANE Viccelsz? Arra gondoltam: „ tme, az ideális férj !” Egy ilyen férjre büszke lehet az ember! Ez olyan, mint egy nercbunda. Vagy a becsületrend. Mindenki megnézi!

BÁRÓNÉ De hiszen ez nem szerelem, ez hiúság! VIVIANE *(átöleli az anyját)* Az a baj, hogy túl fiatal vagy még ezekhez a dolgokhoz.

BÁRÓNÉ *(nevetve)* A végén még leckét adsz a házasságból. Nekem! *(Megcsókolja)*

VIVIANE Bois-d'Enghien kedves, csinos, szeretetre méltó, elismerem, de nem dobogtatja meg a női szíveket! Ha arra gondolok, hogy egyetlen árva nő sem akart öngyilkos lenni miatta! ...

BÁRÓNÉ És gondolod, hogy ez megakadályozná abban, hogy boldoggá tegyen?

VIVIANE Nem, nem hiszem. Azonkívül, ha bármi baj van, legfeljebb elválunk, nem? Egyszerű!

BÁRÓNÉ *(a közönségnek)* Azt hiszem, legfőbb ideje, hogy férjhez adjam ezt a lányt!

Harmadik jelenet

Voltak, Emile, majd Bois-d'Enghien

EMILE *(hátral be)* Asszonyom, Bois-d'Enghien úr van itt.
BÁRÓNÉ A legjobbkor! Kéretjük.

FERNAND (*nagyon vidám; kezében menyasszonyi csokor*) Jó napot, mama, jó napot, kis feleségem! BÁRÓNÉ Hozta isten, vóm uram!

VIVIANE (*elveszi a virágot*) Már megint drága virágra költötte a pénzét?

FERNAND Magának semmi sem drága! (*Féltre*) Különben is hitelbe vettem!

VIVIANE (*leteszi a csokrot a kis asztalkára*) BÁRÓNÉ Meg sem csokolja a menyasszonyát?... Most már szabad!

FERNAND Örömmel! (*Ahogy megöleli Viviane-t, megszurja az ujját*) Juj!

VIVIANE (*gúnyosan*) Vigyázzon, szürok!

FERNAND (*nyalogatja az ujját*) Előbb is figyelmeztetett volna!

VIVIANE Legalább megnézi, hová teszi a kezét ...

FERNAND Megcsokolhatom a kezem nélkül is! VIVIANE Telhetetlen!

FERNAND (*megcsokolja úgy, hogy hátrateszi a kezét*)

BÁRÓNÉ (*aki közben odament Fernand-hoz*) Hát a mama? Ót nem csokolják meg?

FERNAND (*savanyú arccal*) Dehogynem! (*Megcsokolja, majd félre, a közönséghez*) Desszert után a mócsing!

BÁRÓNÉ (*jovialisan*) Engem nyugodtan át is ölelhet, én nem szürok!

FERNAND Majd meglátjuk!

BÁRÓNÉ És most, kedves vóm, van egy örvendetes hírem! Elhatároztam, hogy két nappal hamarabb tartjuk meg az esküvőt!

FERNAND (*boldogan*) Pompás! .. A virágáros úgysis figyelmeztetett: „Ha sokáig lesz vőlegény, tönkre-megy!” (*Viviane-nek*) Remek ötlet!

BÁRÓNÉ Boldoggá teszi, ugye?

FERNAND (*visszafordul*) Kít?

BÁRÓNÉ Hát a lányomat! A teringettét! Nem is a török szultánt!

FERNAND Persze, hogynem, bocsánat!

VIVIANE Ha nem, akkor még mindig elválhatunk.

FERNAND (*meghökkenve*) Máris a válásra gondol? VIVIANE A válasz elegáns dolog.

FERNAND Gondolja?

VIVIANE Jobb szeretnék elvált asszony lenni, mint özvegy.

FERNAND Azt én is jobban szeretném!

BÁRÓNÉ Szerencsére rátok az nem vonatkozik! Fernand komoly, szolid fiatalember ...

VIVIANE Sajnos!

FERNAND Az! Az!

BÁRÓNÉ Mint minden férfinak, nyilván neki is van-nak fiatalkori botlásai ...

FERNAND (*határozottan*) Nekem nincs! Semmi! BÁRÓNÉ (*boldogan Fernand-hoz*) Soha? Egy futó kaland se?

FERNAND Nekem? Soha! Sőt! Bevallom, sosem értettem, hogy tudnak a barátaim annyi időt eltölteni a lányokkal ...

VIVIANE (*félre*) Ezt jól kifogtam!

FERNAND Én egész életemben csupán egy asszonyt szerettem!

VIVIANE és BÁRÓNÉ (*gyors érdeklődéssel*) Kicsodát?

FERNAND Az édesanyámat.

VIVIANE (*csalódottan, félre*) A hülye!

BÁRÓNÉ (*meghatva*) Megindító történet!

FERNAND Úgy gondoltam: megőrzöm tisztaságomat a feleségemnek.

BÁRÓNÉ (*szorongatja Fernand kezét*) Viviane, kislányom, fogalmad sincs, mekkora kincs ez az ember!

FERNAND (*belelendül*) Én nem akarom legényéletem mocskát a hitvesi ágyban tisztára mosni!

VIVIANE Milyen mocskot?

FERNAND (*zavarban*) Ez csak egy kifejezés ... ez nem valóságos, csak egy metafora!

BÁRÓNÉ De milyen igaz!

FERNAND (*Viviane-nek*) Aki hozzám jön, az olyan, mintha Jeanne d'Archoz menne feleségül.

VIVIANE Jeanne d'Archoz?

FERNAND Morálisan persze! Nem szexuálisan! VIVIANE És miért Jeanne d'Arc? Maga is megmentette Franciaországot?

FERNAND Nem, arra nekem sajnos nem volt alkalmam. De amilyen tiszta lélekkel és testtel ő az élet-

től búcsúzott, úgy veszek búcsút én is a legényéletemtől.

BÁRÓNÉ Fernand, maga egy angyal ...

VIVIANE Sajnos, még annál is rosszabb!

FERNAND (*félre*) Kicsit túlzásba vittem talán, de be-vették!

Negyedik jelenet

Voltak, Emile, majd Fontanet

EMILE (*hátsul*) Méltóságos asszony, megérkezett az első vendég.

BÁRÓNÉ Máris? Ki az?

EMILE Fontanet úr.

FERNAND (*félre*) Teringettét! Fontanet! Lucette hódolója!

BÁRÓNÉ Ismeri Fontanet urat?

FERNAND (*élenken*) Én? Sose láttam!

BÁRÓNÉ Már azt hittem... (*Emile-hez*) Kéretjük Fontanet urat.

EMILE (*ki*)

FERNAND Ide, hozzánk?

BÁRÓNÉ Persze! Fontanet régi bútordarab, majdnem családtag.

FERNAND (*félre*) Csak ha legalább figyelmeztetném! Nehogy elszólja magát!

EMILE (*bevezeti Fontanet-t* Parancsoljon, uram! (*Ki-megy*))

FONTANET Kézcsókom, báróné!

FERNAND (*közéjük veti magát*) Micsoda meglepetés! Hogy van, kedves Fontanet? (*Belekarol, és előreviszi*)

FONTANET (*döbben*) Hogyan, maga itt? FERNAND Persze!

BÁRÓNÉ (*mem ért semmit a dologból*) Hogyan? FERNAND (*halkan Fontanet-nak*) Egy szót se, az is-tenért! Egy szót se! (*Fennhangon*) Kedves Fontanet, remek színben van!

BÁRÓNÉ Hát mégis ismeri Fontanet urat?

FERNAND Hogy a csudába ne ismerném!

BÁRÓNÉ Az imént azt mondta, hogy ...

FERNAND Nem tudtam, hogy róla van szó. Az én kedves Fontanet barátomról! (*Szorongatja Fontanet kezét*) Csak rég találkoztunk!

FONTANET Rég? Hiszen ma együtt reggeliztünk! FERNAND (*zavarban*) Ma? ... Ja, tényleg! Persze... de nekem annyira nem volt étvágyam, hogy már el is felejtettem ...

BÁRÓNÉ És hol reggeliztek?

FERNAND (*üteget Fontanet-nak*) Hát ott ... odaát ... tudja, na ... hol is?

FONTANET Hát annál a kis divánál!

FERNAND (*félre*) A hülye!

BÁRÓNÉ A divánál?

VIVIANE Milyen divánál?

FERNAND (*gyorsan*) Hát a „Diván”-hoz címzett foga-dóban!

FONTANET (*félre*) Mit zagyvál ez?

FERNAND (*próbál könnyed lenni*) Nem ismerik a „Diván”-hoz címzett fogadót?

BÁRÓNÉ és VIVIANE Nem.

FERNAND (*Fontanet-nak*) Mit szól hozzá! Nem is-merik a Divánt! Hahaha!

FONTANET (*ő is nevet*) Hahaha! (*Komolyan*) Én sem ismerem.

FERNAND (*nem tudja visszatartani a dühét*) Barom! (*Gyorsan vált, megfenyegeti az ujjával Fontanet-t*) A huncut! Azt sem nézi, hogy milyen étteremben ebédel, csak tömi a bendőjét! (*Lökdősi Fontanet-t*) Még hogy nem ismeri a Divánt! (*Gyorsan, halkan*) Hallgasson ... a szentségit, mit járhatja a száját?!

BÁRÓNÉ (*nevet, kedvesen*) És merre fekszik ez a „Diván”?

FERNAND (*meggondolatlanul*) Nem fekszik, dolgozik.

BÁRÓNÉ Tessék?

FERNAND (*észbe kap*) Éjjel-nappal nyitva tart!

BÁRÓNÉ És merre fekszik?

FERNAND Hogy merre fekszik? ... A Diván fogadó ... (*Félre*) Minek kellett szóba hoznom?!

VIVIANE Nos?

FERNAND Nos ... ugye... kicsit messze...
BÁRÓNÉ Nem tesz semmit.
FERNAND Szóval... Az Operától, ha jobbra elindulunk ... az Operát azt tudják, ugye?
BÁRÓNÉ Viccel, Fernand?
FERNAND Szóval, ha háttal állnak az Operának, akkor az oldalbejárattól jobbra, a Sugár úttal szemben elindulnak szépen balra... eddig követték, ugye? *(Hirtelen megfordul)* Megfordulnak, és most szemben az Opera művészbejárájával, jobb kézre a Sugár úttól...
BÁRÓNÉ *(közbeszól)* Végül is mindegy, úgy sincs időnk mostanában fogadóban vacsorázgatni.
FERNAND *(félre)* Megmenekültem!
FONTANET *(félre)* Mi baja lehet?
BÁRÓNÉ *(Fontanet-nak)* Örülök, hogy az urak ismerik egymást, így legalább nem kell bemutatnom a lányom vőlegényét.
FONTANET Miért ne kellene?
BÁRÓNÉ Hát mert ismeri.
FONTANET Kit?
BÁRÓNÉ Hát Bois-d'Enghien urat!
FONTANET 6 a lánya vőlegénye?... *(Félre)* Lucette szeretője! Most már értem ezt az étteremhistóriát!
(Fennhangon) Szóval ön az!... Akkor mégis igazam volt, hogy a vőlegény neve hasonlít az önéhez! FERNAND *(félre)* Nesze, te barom! *(Rálép Fontanet lábára)*
FONTANET *(üvölt a fájdalomtól)* Jaj!
MIND Mi történt?
FERNAND *(mindenkit túlkiabál)* Mi történt? Rosszul van, kedves Fontanet?
FONTANET *(fél lábon odasántikál a kanapéhoz)* Jaj, a lábam! Jaj, a lábam!
FERNAND *(félre)* Most legalább nem beszél többet Lucette-ről! *(Otthagya Fontanet-t)*
FONTANET *(dühösen)* Maga taposott rá a lábamra!
FERNAND Hogyan? Én? Észre sem vettem! FONTANET Annál jobban észrevettem én!
VIVIANE *(odamegy a kanapéhoz)* Rá tud állni, Fontanet úr?
FONTANET *(félre)* *(felkel, nagy nehezen tesz néhány lépést)* Köszönöm, kisasszony, már nem fáj annyira ...
FERNAND Hát persze! Katonadolog! Mire megjön Lautery közjegyző, hogy aláírjuk a házassági szerződésünket, már kutya baja sem lesz!
FONTANET *(továbbra is a lábfejét masszírozza)* Lautery a jegyzőjük?
BÁRÓNÉ Igen, ő. Kitűnő jogász.
FERNAND Más a véleménye?
FONTANET Jogásznak kitűnő, csak bűdös.
MIND *(visszatartják a nevetésüket)* b! Valóban? FONTANET Hát nem vették észre? Pfüj! *(Letelepszik, Fernand arcába)* Kibírhatatlan!
FERNAND Bagoly mondja a verébnek, hogy nagy fejű!

Ötödik jelenet

Voltak, Emile

EMILE *(be, kezében tálcá, azon névjegy)* Asszonyom, egy hölgy két úrral. Azt mondja, hogy a nagyságos asszony már várja őt. Itt a névjegye.
BÁRÓNÉ *(belenéz)* így igaz. Rögtön megyek! EMILE *(ki)*
FERNAND Ki az?
BÁRÓNÉ Meglepetés! Ez lesz az est fénypontja.
FONTANET Milyen meglepetés?
FERNAND Nekünk elárulhatja ...
BÁRÓNÉ Nem, nem! Majd meglátják! Igazi meglepetés! Meg lesznek velem elégedve, annyit mondhatok. Gyere, Viviane!
VIVIANE Megyek, mama! *(Kimennek hátul)* FERNAND *(kikíséri őket, majd vissza Fontanet-hoz)*
Szerencsétlen, hát nem vette észre, hogy majdnem mindent romba döntött?
FONTANET Sajnálom, barátom, későn kaptam észbe, de hát álomban sem gondoltam arra, hogy maga, Lucette kedvese, Viviane vőlegénye!
FERNAND Ugyan! Lucette-tel két hete szakítottam!

FONTANET De hiszen még ma reggel is ... FERNAND Ugyan, mit számí! Ez csak afféle búcsú-éjszaka volt ... búcsúlátogatás ... az utolsó reggeli.
FONTANET Vagy úgy!
FERNAND De ha találkozik Lucette-tel, nehogy említ-se a házasságomat! Előbb-utóbb ügyis megtudja. FONTANET Természetesen! Számíthat rám!

Kívülről hangok hallatszanak

Na, már jön is vissza a báróné!
FERNAND *(közönyösen)* Hóna alatt a meglepetéssel.
FONTANET Kíváncsi vagyok, mi lehet az!

Fernand marad a rivaldánál, Fontanet hátramegy, és beles a szalonba

Hogyan, maga itt?... *(Eltűnik hátul)*
FERNAND *(kezdi őt is érdekelni a dolog)* Ki lehet az a „maga”? És itt? *(Hátramegy, és ő is beles a szalonba)* Szentséges egek! Lucette Gautier! *(Odarohan a bal oldali ajtóhoz, de az zárva van)* Zárva! *(Azt sem tudja, hová menjen)* Lucette itt? De hát hogyan? Hogyan kerül ide? ! *(A jobb oldali ajtóhoz akar rohanni, de látja, hogy nyílik az ajtó, s jönnek a többiek. Épp csak annyi ideje marad, hogy beugrik a szekrénybe hátul)* Irgalmas isten!

Magára zárja az ajtót

Hatodik jelenet

Voltak báróné, Viviane, Lucette, Marceline, Cheuneviette

Mindnyáján a hátsó szalonbann

FONTANET Nem mondom, ez aztán a meglepetés! BÁRÓNÉ Jó gondolat volt, ugye? *(Lucette-nek)* Parancsoljon, kisasszony, lépjen be.
FONTANET *(félre)* Szegény Bois-d'Enghien! *(Fennhangon, miközben elállja a többiek útját)* Nem! Ide ne! Tilos belépni!
MIND *(döbbenet)* Tessék? De miért?
FONTANET Mert... mert... *(Gyorsan beles, s mivel nem látja Fernand-t, félre)* Senki. *(Fennhangon)* Végül is, ha annyira be akarnak jönni...
MIND Az ördögbe is, hogyan akarnánk!
FONTANET *(félre)* Hála istennek, eltűnt!

Mindenki beözönlök

BÁRÓNÉ *(Lucette-nek)* Parancsoljon, kisasszony, remélem, ez a szoba megfelel.
LUCETTE Hogyne, asszonyom. Tökéletesen.
gye le oda, lányom!
MARCELINE *(félre)* Lányom? Ezt nevezem úri modornak!

Leteszi az asztalra a ruhákat

LUCETTE *(bemutatja Cheuneviette-et, aki Lucette sminktáskáját hozza)* Engedje meg, legrégebb barátom és egy házasság révén a rokonom, Cheuneviette úr. Ha fellépek, mindig ő tölti be a rendező tisztét.
BÁRÓNÉ Uram! *(Kölcsönös üdvözlés)*
MARCELINE *(félre)* Engem persze esze ágában sincs bemutatnia húgocskámnak!
BÁRÓNÉ Itt mindent megtalál, kisasszony. A hálószobám, de ma estére átalakítottam öltözőnek. LUCETTE Igazán sajnálom, hogy ennyi kellemetlenséget okoztam.
BÁRÓNÉ Szó sincs róla! Csak szerettem volna az ön tehetségéhez méltó környezetet teremteni.
LUCETTE Lekötelez, asszonyom! *(Észreveszi a baldachin alatt a karosszéket)* Mi ez? Trónus?
MIND Trónus!
LUCETTE Túlbecsül, asszonyom!
BÁRÓNÉ Jaj, ez nem trón, csak egy karosszék! Ki-vitettem az ágyat, s ez a szék került a helyére.

LUCETTE Én meg már azt hittem, hogy...
 MARCELINE *(félre)* Még a trónust is sajnálja tőle!
 BÁRÓNÉ *(mindent megmutat, amiről beszél)* A fésűlködőasztal itt van a spanyolfal mögött... *(Odamegy a szekrényhez, mintha ki akarná nyitni)* Ebbe a szekrénybe beakaszthatja a jelmezét, ez üres. *(Odamegy az asztalhoz)* Ha bármire szüksége van, elég, ha megnyomja a csengőt. Ez az ajtó egyébként... *(Oda-megy a bal oldali ajtóhoz)* Nocsak... Miért van ez zárva? *(Viviane-hez, aki a háttérben beszélget Fontanet-val)* Kislányom, menj körbe légy szíves; kívül-ről van rajta a kulcs.
 VIVIANE Igen, mama. *(Kimegy hátul)*
 BÁRÓNÉ A cselédlépcsőre vezet... ha hozatni akar valamit a komornájával, erre hamarabb odaér.
 MARCELINE *(bosszúsán)* Komorna! Micsoda komorna?
 BÁRÓNÉ Hát maga nem komorna?
 MARCELINE Szó sincs róla! Gautier kisasszony nővére vagyok!
 BÁRÓNÉ Bocsásson meg, kisasszony, igazán sajnálom ...
 MARCELINE *(élesen)* Nem történt semmi! *(Félre)* Majd még az kéne, hogy komornát is tartson! *(Oda-megy az asztalhoz, és szétteregeti a ruhákat)*
 VIVIANE *(belép balról)* Már nyitva is van. *(Fölveszi a menyasszonyi csokrot az asztalról)*
 BÁRÓNÉ Még arra kérem, kisasszony, vessen egy pillantást a szalonra, megfelel-e a zongora, a dobogó elhelyezése...
 LUCETTE Ez a rendező dolga! *(Cheuneviette-nek)* Cheuneviette, kérem, intézkedjen!
 CHEUNEVIETTE Máris! ... *(Odaadja a sminktáskát Lucette-nek, majd a bárónéhoz)* Ha lenne olyan szíves megmutatni az utat ...
 BÁRÓNÉ Önnel tartunk, uram. Fontanet, maga is jön?
 FONTANET örömmel!
 LUCETTE Azalatt én meg majd a nővérem segítségével kényelmesen átöltözöm.
 BÁRÓNÉ *(kifelé)* Nagyszerű! Gyere, Viviane! *(Megáll)* De hová tűnt a vőlegényed?
 VIVIANE Nem tudom, mama. Nyilván kiment levegőzni. *(Kezében a virágcsokorral követi anyját, és kimennek)*

Hetedik jelenet

Lucette, Marceline és Bois-d'Enghien (a szekrényben)

MARCELINE *(kiteríti Lucette estélyi ruháját)* Jól meg-kaptam! Szobalánynak néznek!
 LUCETTE Hát aztán! Nincs a homlokodra írva, hogy a nővérem vagy!
 MARCELINE Te meg kifejezetten élvezed, ha meg-alázzák az embert!
 LUCETTE Ugyan! Ahelyett, hogy jelenetet rendezel, inkább emeld ki a ruháimat és akaszd be a szekrénybe. Teljesen összegyűrődnek!
 MARCELINE *(felemeli a ruhákat)* Te leszel az oka, ha egy szép napon elkövetek valami ostobaságot! LUCETTE Ostobaságot? Micsodát?
 MARCELINE *(karján a ruhákkal)* Lefekszem valakivel!
 LUCETTE Te?!
 MARCELINE Én! Te még nem ismeresz engem! *(Mérgesen gyűrögeti a ruhákat)*
 LUCETTE *(nevet)* Még hogy te! ... Isteni ötlet! *(Hangot vált)* Inkább a ruhákra vigyáznál!
 MARCELINE *(elindul a szekrény felé)*
 LUCETTE És ha akarod, írásba adom, hogy nem vagy szobalány, mert ha az lennél, két nap alatt kirúgnálak!
 MARCELINE *(a szekrény felé)* Csakhogy én két napot sem maradnék nálad! *(Ki akarja nyitni a szekrény-ajtót)* Mi a fene van ezzel a szekrényvel? Nem lehet kinyitni.
 LUCETTE Talán be van zárva. Fordítsd el a kulcsot.
 MARCELINE Próbálok, de nem mozdul.
 LUCETTE Hogyhogy nem mozdul? *(Odamegy ő is)* Jellemző! Egy nyavalyás szekrényt sem tudsz kinyitni! Na, állj félre, te ügyetlen! *(Félrebotja, és maga akarja kinyitni az ajtót)* Csakugyan nehezen jár!

MARCELINE Na látod! Neked se megy!
 LUCETTE *(teljes erőből húzza)* Különös! Mintha valaki belülről visszahúzná! *(Marceline-nek)* Próbáljuk meg ketten!
 LUCETTE és MARCELINE Egy, kettő, há-rom! *(Fel-rántják az ajtót; Fernand majdnem rájuk esik)* Jeszszusom!
 LUCETTE Egy férfi!
 MARCELINE Betörő!
 FERNAND *(aki visszanyerte egyensúlyát, a szekrényből, nyugodtan)* No nézd csak, ti vagytok? LUCETTE Fernand!
 MARCELINE Bois-d'Enghien!
 LUCETTE *(félre remegve, félig dühösen)* Mi a fenét keresel itt?
 FERNAND *(kilép)* Hogyhogy mit? Titeket vártalak.
 LUCETTE A szekrényben?
 FERNAND Nos, igen ... tudod, ebben a rohanásban az embernek néha szüksége van egy kis magányra ... Különben minden rendben?
 LUCETTE Így ránk ijeszteni!
 MARCELINE Még most is reszket minden tagom! FERNAND *(erőltetett nevetéssel)* Szóval megijedtetek? Remek! Sikerült a tréfám!
 LUCETTE Szép kis tréfa, mondhatom!
 FERNAND Gondoltam: megjön, kinyitja a szekrényt, s kit talál benne? Na kit? Pompás kis tréfa, nemde? LUCETTE Köszönöm az ilyen tréfát!
 MARCELINE Bárgyú tréfa!
 FERNAND Köszönöm! *(Félre)* Csak a többiek be ne jöjjenek!

Nyolcadik jelenet

Voltak és Cheuneviette

CHEUNEVIETTE Minden rendben. *(Meglátja Fernand-t)* Jé! Bois-d'Enghien!
 FERNAND Cheuneviette!
 CHEUNEVIETTE Hát maga hogy kerül ide? FERNAND *(könnycsöveget szinlelve)* Hát istenkém, ugye...
 LUCETTE Tudja, hol találtuk? A szekrényben!
 CHEUNEVIETTE A szekrényben?
 FERNAND Remek tréfa, nem?
 CHEUNEVIETTE *(félre)* Agyára ment a szerelem. MARCELINE *(közben sorra beakasztotta a jelmezeket és a ruhákat a szekrénybe)* Kiviszem a ruháskosarat.
 LUCETTE Jó, vigyed.
 MARCELINE *(mosolyogva balra ki)* Amerre a cselédek szoktak. *(Kimegy)*
 LUCETTE *(Fernand-nak)* Akkor te ismered a Duverger familiát?
 FERNAND *(magabiztosan)* Hogyne ismerném! Régóta! Már akkor ismertem a bárónét, amikor gyerek volt. MIND Tessék?
 FERNAND *(észbe kap)* Akarom mondani, amikor gyerek voltam ...
 LUCETTE Különös ...
 FERNAND Különös, ugye? Meghiszem! *(Nevet)* LUCETTE *(furcsán nézi)* Mit kell ezen nevetni? FERNAND *(hirtelen elkomolyodik)* És most, ha szabad volna, megkérnélek arra: ne énekelj ebben a házban, jó?
 LUCETTE *(elképedve)* Ne énekeljek? ! És miért ne? FERNAND Miért, miért! ... Azért, mert ... mert ... eb-ben a házban huzat van.
 LUCETTE Hol?
 FERNAND *(nem tudja már, mit beszél)* Mindenütt. De főképp a zongora mellett!
 LUCETTE A zongora mellett?... Huzat? *(Határozottan)* Mindjárt tisztázom a bárónéval. *(Elindul kifelé)* FERNAND *(elkapja, visszahúzza)* Még csak az kellene! Hogy megtudja, hogy elárultam! És pletyka legyen belőle! Hogy az ő zongorája huzatos! ...
 LUCETTE Dehogyan! Nem említem, hogy te mondtad... *(Hátul, künn feltűnik a báróné)* Épp itt jön, a legjobb, ha most rögtön megkérdem. FERNAND *(elrohan jobbra)* A mama! Meneküljünk! LUCETTE Hová sietsz?
 FERNAND *(a küszöbről)* Egy szót se a bárónénak! Itt

se voltam! *(Eltűnik)*
LUCETTE Különös.
CHEUNEVIETTE *(elképedve)* Ebből mi lesz?!

Kilencedik jelenet

Cheuneviette, Lucette, báróné

BÁRÓNÉ *(be)* Hová tűnhetett a vőlegény?
LUCETTE Báróné, jó, hogy jön! Igaz, hogy a szalonja huzatos?
BÁRÓNÉ *(mintha megszárták volna)* Huzatos? Az én szalonom?!
LUCETTE *(udvariasan, de határozottan)* Ha valóban huzatos, akkor nem léphetek fel. Azonnal berekednék
BÁRÓNÉ *(magánkiül, hol Cheuneviette-hez, hol Lucette-hez)* Azt sem tudom, mit feleljek! Még hogy huzatos a szalonom! Példátlan! Mit szól hozzá, uram: Hogy az én szalonom! Kisasszony! Még hogy léghuzat! Jöjjenek, győződjenek meg róla személyesen, és ha a legcsekélyebb huzatot érzik... úgy... én el-adom a házat! ...
LUCETTE Helyes! Nézzük meg! *(Elindul)*
BÁRÓNÉ *(utána)* Nyugodtan! *(Ő is megy)* Huzat, az én szalonomban! Még jó, hogy nem hurrikán! ...

A két nő kimegy

Tizedik jelenet

Cheuneviette, Bois-d'Enghien, majd Viviane, aztán Lucette és a báróné

CHEUNEVIETTE *(ül)* Tuti, hogy nincs huzat! Nincs és nincs!
FERNAND *(kimerülten beront a bal oldali ajtón)* Tyúha! Egyedül van?
CHEUNEVIETTE Mi az, megkerülte a házat? FERNAND Igen, arra mentem ki. *(Mutatja a jobb oldali ajtót)* Aztán le, fel. *(Elmutogatja az utat, amit megtett)*
CHEUNEVIETTE De hát mi történik itt tulajdonképen-

. FERNAND Mi történik, mi történik! Rám szakadt a ház! Lucette pont akkor toppant be, amikor alá akartam írni a házassági szerződést! CHEUNEVIETTE *(majdnem nevetve)* Csak nem? FERNAND De igen.
CHEUNEVIETTE *(a combját csapkodja)* Tyú! A kutyafáját!
FERNAND Bizony, a kutyafáját! *(Próbálja maga felé fordítani Cheuneviette-et, aki az imént félig hátat fordított neki)* Én csak egyetlen módon menekülhetek. Valamilyen ürüggyel, szépszerével vagy erőszakkal el kell távolítani innen Lucette-et!
CHEUNEVIETTE De hát hogyan?
FERNAND Nem tudom! De muszáj!
CHEUNEVIETTE Én megpróbálhatom, de... *(Elfordulva nevet)*
FERNAND *(visszafordítja)* Most hol van? Hová lett?
CHEUNEVIETTE *(most már dühös, hogy Fernand mindig forgatja)* A szalonban ellenőrzi a maga léghuzatát! *(Feláll, és odébb megy)*
FERNAND Akkor minden kitudódik! Nyilvánvaló!

Hangok kívülről

CHEUNEVIETTE *(gyorsan)* Vigyázat! Jönnek! FERNAND Borzalom! *(Odarohan a jobb oldali ajtó-hoz, feltépi, és beleütközik a belépő Viviane-be, Fél-re)* A fenébe! *(Nevetni kezd)* Haha! Maga az, kedvesem?
VIVIANE Hol bujkált? Fél órája keresem.
FERNAND Én is magát! Én is! *(Ki akarja vonszolni)* Keressük együtt; most keressük együtt!
VIVIANE *(visszahúzza)* Keressük? Kicsodát? Hiszen megtaláltuk egymást!
FERNAND Ja, ez igaz! *(Félre)* Már azt sem tudom, mit beszélek. *(Újból vonszolja)*

VIVIANE *(visszahúzza, félre)* Ez kész hülye! CHEUNEVIETTE Félrebeszél szegény fiú! Félrebeszél! FERNAND és CHEUNEVIETTE Jönnek!

Felhangzik a báróné hangja

FERNAND *(próbál észrevétlen kisompolyogni a jobb oldali ajtón)*
BÁRÓNÉ *(hangja még kintről)* Tapasztalhatta, kedve-sem, hogy itt nincs semmiféle léghuzat!
LUCETTE Valóban nincs.
BÁRÓNÉ *(abban a pillanatban, amikor már majdnem úgy néz ki, hogy Fernand ki tud osonni)* Bois-d'Enghien! Végre! Hol bujkált?
FERNAND *(egyik lábáról a másikra áll)* Épp ki akartam... jöttem.
BÁRÓNÉ *(Lucette-nek, hogy bemutassa)* Kisasszony, engedje meg, hogy bemutassam ...
FERNAND *(félre)* Végem van!
CHEUNEVIETTE *(a báróné és Lucette közé rohan, félrelöki a bárónét, megragadja Lucette kezét, és hátravonszolja)* Á! Felesleges! Ismeri! Jól ismerik egymást!
MIND Tessék?

Általános meghökkenés

CHEUNEVIETTE *(Lucette-nek)* Gyere! Gyere ide!
LUCETTE *(vonakodik)* Hová cipelsz?
CHEUNEVIETTE Megnézzük a huzatot! Én tudom, hol kell keresni!

Kivonszolja, miközben Lucette tiltakozik

LUCETTE De nem! Nem akarom! Ha egyszer mondom! *(Kimennek)*
FERNAND *(félre, örömmel)* Megmentett, a legváratlanabb pillanatban! Remek fiú!

Tizenegyedik jelenet

Voltak, Lucette és Cheuneviette nélkül

BÁRÓNÉ *(hátsul Viviane-hez)* Mi történt? Miért hurcolta ki?
FERNAND Miért? *(Gyorsan odasiet, közéjük áll, megfogja a kezüket, s előrehozza a nőket)* Hát csak azért ... csak azért, mert majdnem óriási bakot lótt, asszonyom!
BÁRÓNÉ Bakot? Én?!
VIVIANE Hogyhogy?
FERNAND Be akart mutatni, mint vőlegényt, sőt leendő férjet, vagy valami hasonlót, igaz?
BÁRÓNÉ Természetesen.
ERNAND *(titokzatos hangon)* Nahát! Ezt nem szabad! ... Ez az úr engem beavatott a titokba: a mű-vészno előtt bizonyos szavakat, mint például vőlegény, vő, leendő férj, eljegyzés stb. tilos kiejteni!
BÁRÓNÉ De hát miért?
FERNAND Miért, miért? Hát mert volt egy tragikus szerelme!
VIVIANE *(érdeklődéssel)* Tényleg?
FERNAND *(résztvevően)* Szerelmes volt egy szép fiatal férfiba, aki házasságot ígért neki! De becsapta! *(Nagyot sóhajt)* Az eljegyzés reggelén megszökött egy öreg amerikai milliomosnóval...
BÁRÓNÉ és VIVIANE Ó! ...
FERNAND *(tragikus hangon)* Kútba esett a házasság! Azóta Gautier kisasszony előtt ezeket a szavakat, hogy vőlegény, vő, leendő férj — a rendezője magyarázta el -- tilos kiejteni, mert rögvést idegrohamot kap, és elájul.
BÁRÓNÉ Rettenetes! Még szerencse, hogy figyelmeztetted!
VIVIANE Regényes történet!
FERNAND Most képzeljék el, ha nem figyelmeztetem magukat, illetve az az úr nem figyelmeztet engem ... BÁRÓNÉ *(látva, hogy Lucette és Cheuneviette vissza-jönnek Fontanet-val és diskurálnak)* Már itt is van! FERNAND Itt vannak! *(Megragadja Viviane és a báróné)*

né kezét, s vonszolni kezdi őket a jobb oldali kijárat felé)
Gyerünk ! Jöjjenek ! Gyorsan!
BÁRÓNÉ és VIVIANE *(döbbenet)* Hová? Miért? FERNAND
(külöki őket: először Viviane-t, majd a
bárónét) Még nem mondtam el mindent! Van még,
ami nem tűr halasztást!

Kilökdösi őket

Tizenkettedik jelenet

Lucette, Cheuneviette, Fontanet, majd Emile és a tábornok

LUCETTE *(Cheuneviette-nek)* Ostobán viselkedsz!
CHEUNEVIETTE *(félre)* A végén még engem néznek
hülyének Bois-d'Enghien miatt!
FONTANET Nem zavarok?
LUCETTE *(leül a toalettasztalhoz, és sminkelni kezd)* Nem
zavar.
FONTANET Szörnyen unatkoztam már. Tényleg, mindenki
eltűnt, én meg ott maradtam egyedül, mint valami
pestises.
LUCETTE Szegény Fontanet!
FONTANET Tényleg szerencsétlen vagyok!
EMILE *(bejön és bejelenti)* Irrigua tábornok!
FONTANET Kicsoda?
LUCETTE A tábornok?
CHEUNEVIETTE Meghívták ezt a külföldi pénzeszsákot is?
LUCETTE *(sminkel)* Én magam! *(A tábornokhoz, aki hátul*
belép) Isten hozta, tábornok!
TÁBORNOK *(látszik, hogy sietett; virágcsokorral a ke-*
zében, odamegy Lucette-hez) Ó! Hoty lenni elkésett!
Hoty sajnálni idő, mit nem fekünni lábainál!
LUCETTE A legjobbkor jött, tábornok úr!
CHEUNEVIETTE Jó napot, tábornok!
TÁBORNOK *(biccent Cheuneviette-nek)* Buenos dias. *(Üdvözlí*
Fontanet-t is, aki meghajol. Lucette-nek, mi-közben
átnyújtja a virágcsokrot) Kisasszony, engedje meg ..
LUCETTE *(nem nyúl a virágért)* De szép rózsák! TÁBORNOK
(egy világfi modorában) Gondoltam, virágot a virágnak!
MIND *(gúnyos elismeréssel)* Ó ! Milyen elmés!
TÁBORNOK *(elégedett önmagával)* Tudom!
FONTANET *(hízeleg)* Igazi párizsi humor!
TÁBORNOK *(meghajol)*
FONTANET *(a közönségnek, nevetve)* Igazán hízlgő egy
bevándorlónak!
TÁBORNOK *(odaadja Lucette-nek a csokrot, amit egy*
gyöngyosorral kötöttek össze) Ha a rózsa szerény vi-
rág is, a spárga, amivel átkötötték, nem értéktelen.
LUCETTE *(feláll, átveszi a csokrot, és lehúzza róla a*
gyöngyosort) Gyönyörű ... Ez nem igaz, tábornok úr!
TÁBORNOK *(nagyvonalúan)* Semmiség! Bagótál! FONTANET
(a tábornokhoz) Szabad megtekinteni? ...

A többiekkel együtt megcsodálja a nyakéket

MIND Gyönyörű!
CHEUNEVIETTE Hú, a mindenit!
LUCETTE *(miközben Cheuneviette felcsatolja nyakára az*
ékszer) Olyan boldog vagyok! El sem tudja képzelni,
mekkora örömet szerzett!
FONTANET Micsoda izlés!
TÁBORNOK *(szerényen meghajlik Fontanet felé)* FONTANET
Ószintén mondom, ez még az iménti elmés megjegyzésénél
is szebben beszél.
LUCETTE *(bemutatja)* Tábornok úr, Fontanet úr! TÁBORNOK
(kezet nyújt) Örülök a szerezcsennek! FONTANET
Szolgáltatára, tábornok úr! És gratulálok!
Ez a nagyvilági stílus, amivel intézi a dolgait! ...
Pompás!
TÁBORNOK *(szimatol)* Kérem ... kérem ...

Fontanet belebeszél a képébe, mígnem a tábornok észreveszi,
hogy mi a szag forrása, és hátrahőköl. Fontanet utána. A
tábornok egyre hátrál. Fontanet folyamatosan utána

FONTANET Ritkaság, hogy valaki gazdag is meg nagy-
stílus is ! Hiszen annyi gazdag embert ismerek, aki nem
nagystílus, és annyi nagystílus, aki nem gazdag! TÁBORNOK
Persze, persze! *(Elővesz a mellénye zsebé-*
ből egy kis dobozkát, felpattintja a fedelét és megkínálja
Fontanet-t) Vegyen egy cukorkát!

FONTANET Tessék? Mi ez?

TÁBORNOK Mentolos cukorka! Ha bagót rágok, utána én is
eztet szopni.

FONTANET Köszönöm, én nem bagózom!

TÁBORNOK *(a cilinderrel legyezi magát)* Kár! *(Újból nyújtja a*
dobozkát) Jobb lenne, ha mégis venne egyet!

FONTANET Ha annyira akarja. *(Vesz egy szemet, de zsebre*
teszi)

TÁBORNOK Szerettem volna! *(Próbál elillanni, de Fontanet*
üldözi. Miközben beszél, a tábornok a cilindert teszi kettejük
közé, így nem tud Fontanet közelebb hajolni. Amint a báróné
belép jobbról, rögtön otthagyja Fontanet-t) Bocsánat!

elindul a báróné felé

Tizenharmadik jelenet

Voltak, báróné, majd Fernand és Viviane

BÁRÓNÉ *(jobbról belép)* Képzelmék, Bois-d'Enghien fel-cipel
bennünket három emeleten át a padlásra, csak azért, hogy
tudtomra adja: nincs villámhárító a te-tömön ! Hallatlan!

TÁBORNOK *(bókol)* Asszonyom!

LUCETTE Bárónó, hadd mutassam be egyik legjobb
barátomat : Irrigua tábornokot.

TÁBORNOK *(meghajol)* Saját személyüleg.

LUCETTE Engedelmevel neki adtam az egyik meghívót.

TÁBORNOK *(lelkiismeretesen megmutatja a meghívót)* Itt van.

BÁRÓNÉ *(mosolyog)* Felesleges. *(Kedveskedve)* Ez egy szűk
családi multság.

TÁBORNOK *(mintha a világ legkedvesebb dolgát mondaná)*
Nekem lenni tökmindegy, én csak Gautier kis-asszony
kedvéért jönni.

BÁRÓNÉ *(döbbenet)* Igen? *(Félre, mialatt a tábornok Lucette-*
nek udvarol) Még szép, hogy minden kertelés nélkül
bevallja.

VIVIANE *(jobbról be, maga után húzva Bois-d'Enghi-*
ent) Ejnye! Jöjjon már! Mi történt magával ma este?

FERNAND Velem? Semmi! *(Félre)* A tábornok! Már

csak ez hiányzott!

TÁBORNOK *(megfordul, felismeri Fernand-t)* Jé! Bodega! Maga
is fogja itt dalolni?

MIND Tessék? Énekelni?

TÁBORNOK Persze! Hiszen basszista!

MIND Micsoda?

VIVIANE Maga tud énekelni?

FERNAND Hát ... hogy is mondjam? Egy keveset... szóra sem
érdemes!

VIVIANE Dehogynem! Majd együtt zenélünk! FERNAND *(a*
közönséghez) Most aztán szépen benne vagyok!

Tizennegyedik jelenet

Voltak, Emile, Lantery jegyző, majd Bouzin

EMILE *(bejelenti)* Lantery közjegyző úr!

BÁRÓNÉ Végre! Isten hozta, Lantery mester! LANTERY Jó
napot, asszonyom! Hölgyeim, urami! BÁRÓNÉ Gondolom,
rögtön hozzá is foghatunk. Elhozta

a szerződést?

LANTERY Az egyik írnomok mindjárt itt lesz velem. Illetve már
itt is van.

Hátul megjelenik Bouzin, Emile-lel beszélget

BÁRÓNÉ Remek!

FERNAND *(félre, miközben odamegy Lucette-hez)* Az ördögbe! Bouzin itt?! *(Lucette-nek)* Hogy kerül Bouzin ide?
LUCETTE Bouzin? Csak a tábornok észre ne vegye! *(Gyorsan elhúzza a tábornokot)*
BÁRÓNÉ *(a jegyzővel együtt Bouzin elé megy)* Barátaim, talán fáradjunk át a szalonba, hogy aláírjuk a házassági szerződést.
FONTANET, VIVIANE és FERNAND Tökéletes! *(Fernand-t kivéve kimennek)*
BÁRÓNÉ *(hátraszól)* Cheuneviete úr, maga nem jön?
CHEUNEVIETTE *(aki eddig a tábornokkal beszélgetett)*
Megtisztel, báróné! *(A tábornokhoz)* Megbocsát, tábornok úr?
TÁBORNOK Menjén csak, Vinyetta úr! *(Lucette-tel diskurál tovább)*
BÁRÓNÉ *(Bouzinnak)* De hiszen én már találkoztam magával reggel!
BOUZIN *(felismeri)* Méltóságos asszony! ... Ez aztán a meglepetés! Akkor itt csupa ismerős között vagytok!
BÁRÓNÉ Úgy látszik.

Bouzin, Lautery, Viviane, Fontanet és Cheuneviete ki-mennek

(A báróné hátulról visszaszól Lucette-nek) Maga nem hallgatja meg a házassági szerződést, Gautier kis-asszony?
FERNAND *(íjedten)* Micsoda?
LUCETTE Köszönöm, báróné, de most már igazán sminkelnem kell. *(Odamegy a ruhásszekrényhez, és kivesz egy ruhát)*
BÁRÓNÉ Ahogy gondolja.
FERNAND *(megkönnyebbülten)* Hű! ...
BÁRÓNÉ *(a tábornokhoz)* És ön, tábornok úr? TÁBORNOK *(meghajol)* Köszönöm, asszonyom! De inkább maradni Lucette-tel!
BÁRÓNÉ *(félre)* Gondolhattam volna! *(Fennhangon)* Jöjjön, Bois-d'Enghien! *(Kimegy)*
FERNAND *(izgatottan)* Máris jövök!
LUCETTE *(miközben tágítja a ruhaderekat)* Csak nem akarod te is meghallgatni?
FERNAND *(megrökönyödve)* Miért ne hallgatnám? ...
LUCETTE Minek? Mi közöd neked a házassági szerződésillőhöz?
FERNAND *(megkísérel egykedvű maradni)* Hát ... ugye ...
LUCETTE Annyira érdekel?
FERNAND Engem? Hát, ugye... hogy is mondjam ..., TÁBORNOK *(ellentmondást nem tűrő hangon)* Én talán odamenni? Nem! Bueno!
FERNAND Még szép, hogy nem megy oda! *(A közönségnek)* De én hogy irjam alá a házassági szerződésemet, ha nem megyek oda?
LUCETTE *(elindul a szekrény felé)* Ha annyira érdekel, maid a vége felé bekukkantasz.
FERNAND Igen, ez jó ötlet!
LUCETTE *(megáll)* ...velem együtt! *(Leakasztja a ruháját)*
FERNAND *(félre)* Ez lenne az est fénypontja?! MTND *(kintről)* Bois-d'Enghien!
FERNAND *(félre)* Most mi lesz? ! *(Fennhangon)* Látod, hogy várnak!
LUCETTE De hát mit akarnak tőled?
FERNAND *(erőltetett nevetéssel)* Fogalmam sincs!

Mindenki feltűnik hátul, kivéve Lautery közjegyzőt

BÁRÓNÉ Ejnye, Bois-d'Enghien, mit csinál itt? Mindenki magára vár! Bouzin úr fel akarja olvasni a szerződést!
TÁBORNOK *(meglátja Bouzint)* A! Kuzen!
BOUZIN A tábornok itt! Vésem van! *(Menekül. A tábornok üldözi. Általános zűrzavar)*
TÁBORNOK Várjál csak, Kuzen! Most meglapítani! Ide merni iönni Lucette után? Na váriad csak! Te lenni nem élő ember, te lenni hullá, Kuzen!

Bouzinnak ugrik, feldöntve egy széket, amiben elesik; Bouzinnak a tábornok elől sikerül a jobb oldali ajtón elmenekülnie

BÁRÓNÉ Szent isten! Mi történt? Imt csinálnak ezek?
LUCETTE Nyugodjék meg, báróné! Semmi baj! Cheuneviete, menjén, válassza szét őket!
CHEUNEVIETTE Rohanok! (El)

Ez alatt a nagyon gyors dialógus alatt a következők történnek: a tábornok lefejtí magáról a széket, s tovább akar rohanni Bouzin után, de Fernand elkapja a frakk-ját. Cheuneviete először ellóditja az útjában álló Fernand-t, majd hátulról ráveti magát a tábornokra, annak azonban sikerül kirohannia a jobb oldali ajtón, Bouzin után. A következőkben a hajsza az egész házban folytatódik, a nyitott ajtókon és színen át látjuk, ahogy sorra rohannak: elől Bouzin, mögötte a tábornok és utánuk Cheuneviete

BÁRÓNÉ Micsoda szörnyűség! Ki ez az örült?! És miért kergeti ezt a szegény fiút?
LUCETTE Bocsásson meg, báróné, ha sejtettem volna ...
BÁRÓNÉ Rám nézve nagyon kellemetlen ez az eset! LUCETTE Higgye el, ha tudtam volna ...
BÁRÓNÉ Ilyen botrányt az én házamban!
LUCETTE Kérem, bocsásson meg ...
BÁRÓNÉ Mindegy, hagyjuk ezt most! A szerződést fel kell olvasni és alá kell írni! Bois-d'Enghien, nyújtsa a karját a lányomnak, és jöjjön! *(Elindul)*
LUCETTE *(baljós előérzettel)* De miért éppen Bois-d'Enghien?
BÁRÓNÉ *(izgatottan, megfontolás nélkül)* Hogyhogy miért? Ó a vőlegénye!
LUCETTE A vőlegénye? *(Hatalmasat sikolt, és elájul)* MIND Mi történt?
MARCELINE *(Lucette-et ápolja)* Istenem! A hügom! Segítség! Meghalt!
Mindenki körülállja Lucette-et, a kanapéra fektetik

FERNAND *(odamegy a bárónéhoz, és kiabálni kezd)* Tessék! Most megkaptam! Kimondta előtte a „vőlegény” szót, igaz?
BÁRÓNÉ Én?
VIVIANE *(ő is kiabálni kezd)* Bizony te! Kimondtad! FERNAND Pedig figyelmeztettem! *(Visszamegy Lucette-hez)*
VIVIANE Figyelmeztetett előre!
BÁRÓNÉ *(idegesen megvonja a vállát)*
TÁBORNOK *(bal hátulról be, mögötte sántikálva Cheuneviete)* Na! Ez is megvan! Sikerült kipenderíteni Kuzen úr! Szépen röpül!
CHEUNEVIETTE *(félre, a homlokát törölgetve)* Szent ég! Micsoda nap!
TÁBORNOK *(meglátja az ájult Lucette-et)* Dios! Mi történni? Lucette peteg? *(Odasiet)* Lucette-ke! FERNAND *(sürgöten tapsol)* Gyorsan, hozzon valaki ecetet! Repülősöt!
MARCELINE Majd én hozok! *(Balra kirohan)*

A báróné, Viviane és Fernand fejvesztetten a legképtelenebb helyeken keresik a repülősöt

TÁBORNOK *(Lucette kezét paskolja. Ugyanezt teszi a másik oldalon Cheuneviete is)* Lucette-ke, ébredni! Térjen magamhoz! Gautier kisasszony!
FONTANET *(egészen közel hajol Lucette arcához)* Friss levegő kellene neki!
FERNAND *(hozza a repülősöt)* Akkor húzódjon hátrább!
CHEUNEVIETTE Igen! Húzódjon hátrébb!
TÁBORNOK Mars onnét!
FERNAND Itt a repülőső! *(Odaadja az üvegcsét Cheuneviete-nek)* Csak nyugalom! *(A bárónéhoz és Viviane-hez)* A legjobb, ha most magára hagyjuk, az urak majd ápolják, mi pedig aláírjuk a szerződést ... MIND Helyes! Az a legjobb!
TÁBORNOK *(ellentmondást nem tűrő hangon, miközben Fernand kimegy a két nővel)* Ety kultsot! Tyorsan ety kultsot!
FERNAND *(kivesz egy kulcsot a zsebéből, és odaadja a tábornoknak, majd visszamegy a két nőhöz)* Tessék, itt egy kulcs! De minek?
TÁBORNOK Gracias! *(Bedugja a kulcsot Lucette nyakszirtje alá)*

FERNAND *(visszalép, hogy elvegye a kulcsát)* Meg-
őrült? A lakásom kulcsa! Hiszen nem az orra vérzik!
TÁBORNOK *(rálegyint Fernand kezére)* Szeretném
látni, ugyanúgy hatni-e.
BÁRÓNÉ *(türelmetlenül)* Megyünk már végre?! Jöjjön,
Fernand!
FERNAND *(ide-oda ingadozva)* Hogyne! Jövök! *(Vissza-lép)* De
a kulcsom! *(Félre)* Gyorsan aláírom, és visszajövök a
kulcsomért!

*Mindenki kimegy, kivéve Fontanet-t, a tábornokot és
Cheuneviette-et, akik az újult Lucette-et ápolják. A hátsó ajtót
kívülről becsukják*

Tizenötödik jelenet

Lucette, Fontanet, tábornok, Cheuneviette

TÁBORNOK Hamar, ecet, víz ! Valami folyékonyat!
FONTANET Rögvest! Hozom! *(Odamegy a fésülködő-asztalhoz)*
CHEUNEVIETTE Micsoda botrány!

TÁBORNOK Dios miós! Gautier kisasszony! Térjen ma-
gunkat! Térjen magamhoz, Lucette-ke kisasszony!
FONTANET *(visszatér egy megnedvesített törülköző-
vel)* Tessék, a víz!

TÁBORNOK Gracias! *(A törülközőt Lucette homlokára
borítja)* Térj magamhoz! Gautier, hallani?! FONTANET Talán
használna, ha hideg levegőt fújnék
rá!

CHEUNEVIETTE és TÁBORNOK *(ellökik)* Szó sem lehet róla!
FONTANET Szegény asszony! Ki hitte volna, hogy ekkora
hatással lesz rá Bois-d'Enghien házasságának a hire ...

CHEUNEVIETTE *(félre)* Én sejtettem.

TÁBORNOK *(továbbra is borogtatja Lucette homlokát)* A
basszistája házasodik?

FONTANET A basszistája? Jópofa maga, tábornok úr! A
szeretője!

TÁBORNOK *(miközben a döbbenettől Lucette arcába
nyomja a törülközőt)* Tessék? Mije? CHEUNEVIETTE *(félre,
jelezni próbál Fontanet-nak)*

Tessék! A másik idióta! *(Észreveszi, hogy Lucette alig
kap levegőt)* Szent isten! *(Odarohan, és a homlokát
borogtatja tovább)*

TÁBORNOK *(galléron ragadja Fontanet-t s megrázza, mint
Krisztus a vargát)* Mit mondani? A Bodega lenni a szerelő?

FONTANET *(egészen közel a tábornok arcába)* Pontosan! De
mit izgatja az magát?

TÁBORNOK *(visszahököl Fontanet leheletétől, legyez egyet a
kezeivel, majd újra galléron ragadja, de el-fordítja a fejét)*
Bodega a szerelője?

FONTANET *(már alig kap levegőt)* Engedjen el ! Meg-őrült?
Segítség!

Tizenhatodik jelenet

Voltak és Bois-d'Enghien

FERNAND *(berobog hátulról)* Na? Magához tért? TÁBORNOK
(ellöki Fontanet-t, és galléron ragadja)

Fernand-t) Szóval maga lenni Lucette kisasszony sze-
relője?!

FERNAND Mit akar?

TÁBORNOK *(rázza)* Maga a szerelő?

FONTANET *(félre)* Lehet, hogy nem kellett volna meg-
mondanom? *(Kisompolyog hátul)*

FERNAND Mit csinál? Azonnal eresszen el! CHEUNEVIETTE
(megkísérlé csillapítani őket, de nem áll fel) Ejnye, uraim!
Kérem...

TÁBORNOK *(ellöki Fernand-t)* Bodega ! Maga egy stricil!...

FERNAND Én?

TÁBORNOK Maga ! És én megölni maga ! *(Visszafordul
Lucette felé, miközben belecsap a tenyerébe)* FERNAND
(dühösen) Úgy?! Megöl? Miért, ha szabad
kérdennem? Miért?

TÁBORNOK *(súlyosan)* Mert szeretni Lucette-két, s
nem elviselni, ha egy pócök az utamba akad ... FERNAND
(kiabál) De hiszen látja, hogy épp házaso-
dom! örülök, ha megszabadulok végre a maga Lu-
cette-jétől!

TÁBORNOK *(lecsillapodva)* Igazán? Már nem szeretni Lucette-
et?

FERNAND *(kiabál, és hangsúlyoz minden szótagot, mintha
egy sükettel beszélne)* Épp most há-za-sodom! Nem látja?

TÁBORNOK *(kitárja karját)* Kebelemre, Bodega! Maga egy
barátnő ! *(Megöleli)*

CHEUNEVIETTE Kezd magához térni.

FERNAND Hagyjanak egyedül velem! Megpróbálok okosan
beszélni velem.

TÁBORNOK *(kifelé indul)* Buena, hatyom ! *(Lucettenek)* Térj
magához! Gautier! Térj magamhoz neki! ...

Kimegy Cheuneviette-tel együtt. Fernand bezárja az ajtót

Tizenhetedik jelenet

Fernand, Lucette, majd a báróné hangja

LUCETTE *(magához tér)* Mi történt? Hol vagyok?

FERNAND *(melléje térdel)* Lucette!

LUCETTE *(a vállára teszi a kezét és gyöngéden)* Te vagy az,
drágám?

FERNAND Lucette, bocsáss meg nekem! Bocsáss meg!

LUCETTE *(lassan visszaemlékezik, mi történt. Arcki-
fejezése megkeményedik, ellöki Fernand-t, aki majd-
nem eszik)* Ne szólj hozzám ! Undorodom téled!

(Feláll)

FERNAND *(térden megy utána, és könyörög)* Lulu, Lulukám!
Hallgass meg!

LUCETTE Szóval igaz ! Házasodol!

FERNAND *(feláll)* Igaz ! Házasodom!

LUCETTE Házasodik! Bevallja ... *(Megvetően)* Nyomorult!

FERNAND *(könyörög)* Lucette! Drágám!

LUCETTE *(tiltó mozdulattal, keserűen)* Rendben van! Tudom,
mit kell tennem!

FERNAND *(nyugtalanul)* Mit?

LUCETTE *(kinyitja a táskáját, és lázasan keresgél ben-ne)*

Ugye emlékszel, mit ígértem?

FERNAND *(félre)* Mi a fenét ígérhetett?

LUCETTE *(elfulladó hangon)* Te akartad ! *(Előhúz egy*

revolvért, zokogva) Isten veled! És élj boldogul! FERNAND

(odarohan, hogy lefegyverezze; lefogja a

karját) Lucette, megőrültél! Az ég szerelmére! Ne

butáskodj!

LUCETTE *(kúszkodik)* Eressz el! Engedj! Hallod?! FERNAND

(próbálja elvenni a revolvért) Lucette, kö-

nyörgök, kérlek ! ... Már csak az illendőség kedvéért

is! Nem szokás összerondítani más lakását!

LUCETTE *(keserű kacajjal)* Bánom is én!

FERNAND *(még mindig lefogja)* Hallgass rám ... legalább

hallgass meg... ha megölnöd magad, akkor sose tudom

megmagyarázni ...

LUCETTE *(kiszabadítja magát)* Tessék! Hallgatlak.

FERNAND *(ijedten)* Előbb add ide a pisztolyt! FERNAND

(reménytelenül) Szent isten!

FERNAND *(reménytelenül)* Szent Isten!

BÁRÓNÉ *(hangja kintről)* Bois-d'Enghien! Bois-d'Enghien!

FERNAND *(elkeseredetten)* Itt vagyok! *(Hátramegy)* Istenem,

istenem! *(Kinyitja hátul az ajtót, félig ki-lép)* Itt vagyok!

LUCETTE *(tovább nem tartja magát)* Hű, de melegem

lett! *(Meghúzza a ravaszt, s a csőből egy legyező*

pattan ki, amivel idegesen legyezni kezdi magát) FERNAND

(kifelé) Hogyne! Rögvest jövök! *(Újra be-*

zárja az ajtót) Ó, mennyire unom őket !

LUCETTE *(félre)* Majd adok én neked esküvősdit, kis-fiam!

(Visszanyomja a legyezőt a csőbe, elteszi a revolvért, leveti

magát a kanapéra)

FERNAND *(odamegy hozzá, könyörgőn)* Lucette, kö-

nyörgök, legyen eszed! A szerelmünkre kérlek! LUCETTE

(keze lehanyaglik) A szerelmünk! ... Hol

van az már! *(Zokogni kezd, arcát két kezébe rejt)*

FERNAND Hogyhogy?
LUCETTE *(felemeli fejét)* De hiszen megnősülsz! FERNAND
Hát aztán! Ha a jobb kezemen jegygyűrű
van, akkor a másikkal még nem ölelhetlek át? Meg-
nősülsz, de téged szeretlek!
LUCETTE *(felhúzza térdét, hamiskásan)* így gondolod?
FERNAND *(megjátszott magabiztossággal)* Hogy a fenébe ne!
LUCETTE *(félre)* Ó, a hazug!
FERNAND *(félre)* Csak egyszer szabaduljak meg tőle!
(Fennhangon) Lulukám!
LUCETTE *(játsszik)* Drágám! Szeretsz?
FERNAND Imádlak!
LUCETTE Te édes! *(Ahogy felhúzódkodik, keze az asz-talon
levő csöngőhöz ér. Félre)* Megállj, te gazember! *(Folytatja a
komédiát, miközben átkarolja Fernand nyakát)* Gondolod,
hogy újra ugyanúgy szerethetjük egymást. mint hajdanán?
FERNAND *(ő is hazudik)* Persze!
LUCETTE *(hamis örömmel)* Jaj, de boldog vagyok! ...
És én már azt hittem, hogy mindennek vége! FERNAND A
mi szerelmünknek? Annak sose lehet
vége!
LUCETTE *(mutatja a tábornok csokrát, de továbbra is
átkarolja Fernand nyakát)* Látod ezeket a rózsákat? Mire
emlékeztetnek?
FERNAND *(ugyanolyan szentimentális hangon)* Boldog
óráinkra a vidéki házadban!
LUCETTE *(nagyot sóhajt)* Úgy jártunk kéz a kézben, mint két
kamasz szerelmes! ...
FERNAND *(félre)* Ettől féltem! Hogy végig kell hallgatnom az
emlékeit!
LUCETTE *(egészen átöleli)* Emlékszel?
FERNAND *(félre)* Iblóst mi a fenét mondjak? LUCETTE
Hemperegtünk a fűben... és én belefeküd-
tem egy... *(letör egy tüskét a rózsáról) ...tüské-
be... és az ingedbe dugtam... (Hátulról ügyesen a
nyakába szúr)*
FERNAND *(összerándul)* Hé! Mit csinálsz?
LUCETTE *(egyre bőkdősi)* Emlékszel, drágám? Átölel-tél...
(Beleejti a tüskét hátul az ingébe) Átöleltelek ..
FERNAND *(felugrik, próbálja kivenni a tüskét)* Jaj, de szür!
Nem érem el!
LUCETTE *(álszenten)* Tényleg bők?
FERNAND De mennyire!
LUCETTE Sajnálom! Vedd le!
FERNAND *(megkísérel kivenni)* Mit vegyek le? Be-csúszott a
mellényem alá!
LUCETTE *(a legtermészetesebb hangon)* Hát vedd le a
zakódat!
FERNAND *(dühös)* Megörültél? Itt? A szomszédban az
anyósom!
LUCETTE *(feláll)* Ugyan! Bezárjuk az ajtót... *(Sorra
bezárja az ajtókat, előbb hátul, majd baloldalt)* Nem
lesz gyanús, hiszen tudják, hogy át kell öltöznöm. I'
FERNAND Nem, akkor sem!
LUCETTE Látom, hogy nem szeretsz már.
FERNAND Dehogynem!
LUCETTE Akkor miért nem mersz levetkőzni előttem?
FERNAND *(keresi a tüskét)* Borzasztóan bők! LUCETTE .
Ugyan, ne legyél már ostoba ! Menj be a spanyolfal mögé, és
vedd ki a tüskédet!
FERNAND *(bemegy)* Nem bírom tovább! Biztos, hogy
bezártad?
LUCETTE Persze hogy be! *(Fernand bemegy a spanyolfal
mögé. A közönségnek)* Most megvagy, gaz-ember! ...
(Odamegy az ajtóhoz, és óvatosan kinyitja) Gyerünk!
Szépen levetkőzőm én is, hogy a hatás tökéletes legyen !
(Vetkőzni kezd)
FERNAND *(a spanyolfal mögül)* Most már mindegy!
De elég meredek dolog, amit csináltatsz velem! LUCETTE
Miért? Belement egy tövis a ruhádba, s te
kiveszed. A világ legtermészetesebb dolga. FERNAND Te
mindent megmagyarázol, tudom! *(A spanyol f alra teríti
ruhadarabjait)* Na végre! Megtalál-
tam!
LUCETTE *(látszaterdeklődéssel)* Megvan? Hála isten-nek!
Mutasd!
FERNAND Minek?

LUCETTE Elteszem emlékebe!
FERNAND *(kilép a spanyolfal mögül alsónadrágban, kezében
a tüske)* Itt van! Egészen lecsúszott! *(Vissza akar menni a
spanyolfal mögé)*
LUCETTE Mutasd!
FERNAND *(odaviszi)* Tessék! *(Vissza akar menni, de Lucette
egyik kezében a tüskével, a másikkal hirtelen magához
húzza)*
LUCETTE Milyen jól áll neked ez a nadrág!
FERNAND Ne bomolj, Lucette! *(Menni akar, de Lucette nem
engedi)*
LUCETTE Milyen szép vagy! Istenem, milyen szép! FERNAND
Lucette, bármelyik percben beléphetnek Biztosan bezártad?
LUCETTE Persze! *(Hozzásimul)* Milyen jó hozzád simulni ...
Most egészen az enyém vagy ...
FERNAND Legyen eszed, Lucette!
LUCETTE Ha arra gondolok... ha arra gondolok, hogy
elvesznek tőlem... Nem bírom, nem! Nem akarom!
*(Valahogy térdre kényszeríti Fernand-t, miközben ő is
leheppan a kanapéra, de egy pillanatra sem engedi el
Fernand nyakát)* Fernand, szeretlek, szeretlek! *(Kialtja)*
Szeretlek!
FERNAND *(rémulten)* Hallgass ! Ne ivólt ! Meghallják!
LUCETTE *(kiabál)* Nem érdekel! Csak hallják! Legalább
mindenki megtudja! Drága Fernand! Szeretlek! Szeretlek!
(Megnyomja a csengőt az asztalon)
FERNAND *(térden, a nyaka beszorulva, rémulten)* Hah! Szól a
telefon! A telefon csöng! ... Hallgassál! Ne üvölt!
HANGOK *(kintről)* Mi történt? Nyissák ki!
FERNAND Nem lehet bejönni! Maradj csöndben! Maradj már
csöndben!

*Feltáru a hátsó ajtó, s mindenki beesik. Balról belép
Marcelina*

Tizennyolcadik fejezet

MIND Ó ! ...
FERNAND Nem szabad bejönni! Tilos! Tessék ki-menni!
BÁRÓNÉ *(eltakarja a lánya szemét)* Borzalom! Bois-d'Enghien
alsónadrágban!
LUCETTE *(mintha álomból ébredne, átölelve Fernand nyakát)*
Soha! Soha még asszonyt így nem szerettek, mint engem!
FERNAND Mit mond?
MIND Felháborító! Hallatlan! Micsoda botrány! BÁRÓNÉ Ilyen
szégyen az én házamban! Uram! Takarodjék!
FERNAND Higgye el, báróné . . .
LUCETTE Nándikám! Édesem! *(Tovább öleli)* TÁBORNOK *(aki
csak most lép be, meghökken, majd
elindul Fernand felé)* Holnap reggel megölni magát!
FERNAND *(reménytelenül)* De hát miért? Miért?...

Gyors függöny

HARMADIK FELVONÁS

*Kettős színpad. Jobboldalt, a színpad nagyobb felén lép-
csőház; a háttérben elegáns lépcső, mely jobbról balra vezet. A
közönséggel szemben pihenő. Jobb elől ajtó, mely Bois-
d'Enghien lakásához vezet. Az ajtón csengő. Az ajtótól jobbra
összecsuható szék. Balra elől a köz-falban másik ajtó, mely a
Bois-d'Enghien fürdőszobájába vezet, befelé nyílik, a sarka a
háttér oldalán van. A szobában balra befelé nyíló ablak, hátul
balra ajtó, mely kifelé nyílik a lakásba. Mellette mosdó, toalet-
készlet. Balra elől szék, rajta férfiruhák, mellette fotel. A fotel
és az ablak közt fogas, rajta női pongyola, alatta egy pár női
papucs. A közfáltól jobbra a mosdó közelében még egy fogas.
Balra az ablak mögött spanyolfal. Az ajtókon hatalmas
reteszek*

Első jelenet

Jean, majd Virágárus

Amikor felmegy a függöny, Jean a fürdőszobában van, és a fotel mellett állva Bois-d'Enghien csizmáját suvicolja. Egyik kezére ráhúzza a csizmát, a másikban egy flannellel fényesíti

JEAN (dörzsöli a csizmát) Elképesztő! Az este volt az eljegyzése, és másnap tízig még nem jött haza! Elképesztő! (Felemeli a csizma párját) Nem vagyok erkölcsös, de ha az ember vőlegény, akkor az a minimum, hogy otthon alszik... (Rálehel a csizmára) Vagy pedig úgy tesz, mint én, a leendő feleségével alszik ... (Ismét rálehel a csizmára)

Közben a Virágárus — fején egy virágkosárral — feljött a lépcsőn. Megáll a küszöbön, megnézi a névtáblát, és csenget a jobb oldali ajtón

Ki lehet az? Nem lehet az úr, neki van kulcsa! (Az ajtóra mutat, ahol a Virágárus csengetett) Azt vár-hatod, hogy körbekutyagoljam az egész lakást! (Ki-nyitja a fürdőszoba ajtaját a Virágárus háta mögött) Mi tetszik?

VIRÁGÁRUS (odajön) Bocsánat, itt van Brugnot-ék menyegzője?

JEAN (bosszús) Eggyel feljebb! A harmadikon!

VIRÁGÁRUS A házmester a másodikat mondta. JEAN

Ha a félemeletet nem számítja.

VIRÁGÁRUS Bocsánat.

JEAN (becsapja az ajtót, miközben a Virágárus továbbmegy felfelé) Unom ezt az esküvőt! Ő már a hatodik, aki becsönget. Ha így folytatódik, kiakasztok egy táblát, s kiírom: „Esküvő eggyel feljebb!”

Második jelenet

Jean, Bois-d'Enghien

FERNAND (frakkban, de gyűrötten, félrecsúszott nyakendővel, megtörten feltűnik a fordulóban) Micsoda éjszaka! (Csönget a jobb oldali ajtón)

JEAN Már megint! Elegem van! (Felrántja a fürdő-szobaajtót, s kiszól) Menjen a fenébe! Eggyel feljebb!

FERNAND Tessék?

JEAN (felismeri) Nagyságos úr, maga az?

FERNAND Láthatja, nem?

JEAN De hát tíz óra! Ilyenkor kell hazajönni? Az el-jegyzés után?

FERNAND Ah! Hagyjon békén!

JEAN De nagyságos úr!

FERNAND (odaadja cülikerékét és a köpenyét) Ne zörögjön! Maga miatt töltöttem az éjszakát szállodában!

JEAN Szállodában? Miattam?

FERNAND Pontosan! Ha itthon lett volna éjfélkor, nem kellett volna egy álló órát hiába csöngetnem, dörömbölnöm ...

JEAN Hiszen van kulcsa, nem?

FERNAND Van, van ... épp csak egy hölgy hátában felejtettem!

JEAN (miközben a felöltőt és cülikerékét felakasztja) Ja, ha a nagyságos úr mindenféle gyanús helyre teszi a kulcsát!...

FERNAND (leveti frakkját, mellényét, leteszi a gallért, nyakendőt) Talán az én hibám? Először is, hol kószált az éjjel? Hol töltötte az éjszakát?

JEAN Még a nagyságos úr kérdezi? A feleségemnél! Jean asszony nál! Kimenőm volt! A nagyságos úr megengedte, hogy hetente egyszer tiszteletemet tegyem Jean asszony nál!

FERNAND Az agyamra megy a Jean asszonyával! Semmi közöm a feleségéhez!

JEAN Ne is legyen!

FERNAND Ne koptassa a száját, hanem menjen és ... JEAN ... szerezzem vissza a kulcsot attól a hölgytől. FERNAND (megállítja) Dehogyan! Várjon! Hagyja a

kulcsot, ahol van. Hozzon egy lakatost, és cseréltesse ki a zárat, hogy a régi kulccsokkal ne lehessen ki-nyitni.

JEAN Igenis. (Elindul, hogy körbemenjen)

FERNAND (mutatja a fürdőszobaajtót) Erre menjen. Erre közelebb.

JEAN Igenis, uram! (A ruhákra mutat) Előkészítettem mindent a nagyságos úrnak. (Kimegy a fürdőszoba-ajtón, melyet egy résnyire nyitva hagy, és lemegy a lépcsőn)

Harmadik jelenet

Bois-d'Enghien, majd egy úr és egy hölgy

FERNAND (leül a fotelbe, és lehúzza a nadrágját) Ezt az éjszakát sokáig megemlegetem, az biztos! Lucette büszke lehet a botrányra, amit rendezett: kirúgtak, a házasság kútba esett ... elégedett lehet! De az biztos, hogy ezt nem viszi el szárazon! Azt megígérhetem! (Alsónadrágban odamegy a mosdóhoz, és meg-engedi a csapot) Rádásul ez az éjszaka ... a szállodában! Hálóing, minden nélkül! ... Az ingben aludtam! Brrr! Megemlegetem ezt az éjszakát, az biztos! (Fejét a mosdóba mártja)

Feltűnik az Úr és a Hölgy a lépcsőn

FIÖLGY (mutatja a félig nyitva hagyott ajtót) Hová megy? Itt kell lennie.

ÚR Gondolod?

HÖLGY Hát persze! Láthatod, az ajtót félig nyitva hagyták, ahogy ilyenkor illik.

ÚR Tényleg. (Belép, mögötte a felesége) Különös! Biztos, hogy ez az?

FERNAND (szappanos arccal hátrafordul) Mit akarnak itt?

ÚR Ó! Bocsánat!

HÖLGY Egy férfi, meztelenül!

FERNAND Mi a fenét keresnek itt?

ÚR (sértetten) Itt van az esküvő?

FERNAND Amint látja, itt nincs semmiféle esküvő! Eggyel feljebb van! És hogy mernek betörni hozzám, amikor éppen mosakszom?

HÖLGY Az ember bezárja az ajtót, ha meztelenül mosakodik!

FERNAND Még csak az hiányzik, hogy ki is oktasson! Hát hívtam én magukat? Ez nem egy bolt, hogy csak úgy besétáljanak! Ez magánlakás! Gyerünk, támulja-nak innen! Mars ki! (Kilökdösi őket, és rájuk csapja az ajtót)

ÚR (odakinn) Modortalan paraszt!

FERNAND Még nekik áll feljebb! (Törülközik)

ÚR (felfelé a felesége mögött) Látod, megmondtam, eggyel feljebb van.

HÖLGY Tévedni emberi dolog, papa! (Eltűnnek) FERNAND

Már csak az hiányzik, hogy a házmester dolgait intézzem! Bár ez is a miatt az ütődött Jean miatt van; elfelejtette bezárni az ajtót.

Negyedik jelenet

Bois-d'Enghien, Bouzin, majd a tábarnok és végül a Virágárus

QOUZIN (lentől jön; odamegy a jobb oldali ajtóhoz) Bois-d'Enghien, a másodikon. Ennek kell lennie! (Be-csönget)

FERNAND (éppen fogat akar mosni) Tessék, csönget-nek, és

Jean sehol! Ki a fene jöhet ilyenkor? Az ő baja! Várni fog!

BOUZIN Úgy látszik, nincs itthon. (Újra csönget) FERNAND

Nem nyithatok ajtót ebben az öltözékben, BOUZIN

(türelmetlenül) Talán alszanak. (Hosszan

csenget)

FERNAND (résnyire kinyitja a fürdőszobaajtót, s ki-dugja a fejét) Tessék! Ki az?

BOUZIN (odajön) En vagyok, Bois-d'Enghien úr! FERNAND

Maga? Mit akar? (Be akarja csukni az ajtót)

BOUZIN *(nem enged)* Csak néhány percre zavarom , .
Lantery közjegyző úr küldött ...
FERNAND Nem lehet! Épp öltözködöm!
BOUZIN Ó, felőlem öltözködhet.
FERNAND Ha ennyire fontos ... végül is ... felőlern
bejöhethet. *(Kinyitja az ajtót, és Bouzin belép a fürdő-
szobába, majd becsukja maga mögött az ajtót)*
FERNAND Minek köszönhetem a látogatást?
BOUZIN Elhoztam a házassági szerződést. *(Előhúzza egy
összehajtott iratot a zsebéből)* Lantery úr meghagyta, hogy
feltétlen adjam oda.
FERNAND A szerződést! A legjobbkor! Nyugodtan
összetépheti!
BOUZIN Tessék?
FERNAND Hát maga semmit sem tud? A házasságom
befuccsolt! Almás! Fogja! *(Bouzin kezébe nyomja a
fogorrosópoharat, elveszi a szerződést a meglepett
Bouzintól)* Legfeljebb ezt tehetem vele. *(összetépi)* BOUZIN
Elhoztam a számlát is: az illeték és a hono-
rarium. *(Nyújtja)*
FERNAND Remek ! Illeték ! Őriási ! Minden dugába dőlt, s
még fizessek érte! Hát ez isteni!
BOUZIN És az én honorariumom?
*Ezalatt a tábornok feljött a lépcsőn. Arca vészjósló. Becsönget
a jobb oldali ajtón*

FERNAND Hát ez meg ki lehet?
BOUZIN Kérem szépen . . .
FERNAND Jól van, ne nyafogjon! Inkább nyissa ki az ajtót!
BOUZIN Szívesen ! *(Elindul, hogy kinyissa a fürdő-szoba
ajtóját)*
FERNAND *(megállítja, s mutatja)* Nem. Menjen körül... A
folyosón végig, aztán jobbra. Mondja azt, senkit nem
fogadhatok.
BOUZIN Megmondom. *(Hátul kimegy, miközben a tábornok
újra csönget, hosszan)*
FERNAND Ki lehet ez az erőszakos fráter, kora dél-előtt?
TÁBORNOK *(odakinn, dühöng)* Carai ! Me van hacer esperan
toda le vida? *(Rááll a csengőre)*
FERNAND *(nevet)* Túrelmetlenkedünk?
BOUZIN *(hangja jobbról)* Rögtön nyitom.
TÁBORNOK Ideje volt!
BOUZIN *(kitárja az ajtót)*
TÁBORNOK Bodega úr?
BOUZIN *(kicsit kilép, aztán felismeri a tábornokot)* Szent Kleof
ás ! A kannibál ! *(Gyorsan visszalép, és a tábornok orra
előtt becsukja az ajtót)*
TÁBORNOK *(veszett dühvel)* Kuzin! Mit mondani? Kannibál?
Nyitod te ki?! Kuzin! Nyitod ki? *(Csönget, dörömböl, és
rugdossa az ajtót)*
FERNAND *(ő is kinyitja a fürdőszoba ajtaját, és ki-les)* Ki
ricsajozik ennyire? ... A tábornok! TÁBORNOK *(hirtelen ott
terem, és fellöki Fernand-t)*
Maga? Szóval maga?! Bueno! Mindjárt! Maga ... De
hol lenni Kuzen?
FERNAND Kicsoda?
TÁBORNOK „Kannibál” mondani, ó rám: „Kannibál” BOUZIN
(kifulladva feltűnik hátulról) Uram, itt van
az a vadem ... *(Észreveszi a tábornokot)* Már itt is van?!
*(Gyorsan becsukja az ajtót, és elrohan, mint
valami örült)*
TÁBORNOK Ott van! Na várjad, Kuzen! Várjad csak!
(Utánvetné magát)
FERNAND *(megfogja)* De tábornok úr ...
TÁBORNOK Hagyjon békén! Majd maga is soron ke-
rülni! *(Ellöki Fernand-t, és hátul üldözi Bouzint)* FERNAND
Már csak ez hiányzott! Itt fogják felfalni
egymást! *(Kinyitja a fürdőszobaajtót, épp akkor, amikor a
jobb oldali ajtóban feltűnik Bouzin, s elin-
dul felfelé a lépcsőn)*
BOUZIN *(Fernand-nak, menekülés közben)* Nehogy
megmondja neki, hogy felmentem! Nehogy elárulja!
FERNAND *(nevet)* Dehogy áruolom!

Bouzin beleütközik a Virágárusba, aki épp lefelé jön

VIRÁGÁRUS Mi lenne, ha vigyázna?

Mindketten eltűnnek; a Virágárus lefelé, Bouzin felfelé 22

TÁBORNOK *(feltűnik jobbról)* Hol van? Hova lenni? FERNAND
(lefelé mutat) Ott szalad! Lefelé! TÁBORNOK *(kihajol, lenéz)*
Tényleg! Látom! ... *(Né-
gyesével véve a lépcsőfokokat, leszalad)* Várjad csak, Kuzen!
Majd adni neked kannibál! *(Eltűnik)* FERNAND *(miközben fönt
a korlátnál megjelenik Bou-
zin feje)* Rohanj csak! Azt ugyan el nem éred!

Ötödik jelenet

Bois-d'Enghien, Bouzin, majd Lucette

BOUZIN *(miután meggyőződött róla, hogy a veszély el-múlt,
lejön)* Elment?
FERNAND *(a küszöbön, nevetve)* El! Szalad maga után.
BOUZIN *(belép Fernand-hoz, és lerogy a fotelbe)* Csak vissza
ne jöjjön!
FERNAND *(becsukja az ajtót)* Remélem, kisportolta magát.
BOUZIN Ne is mondja! Csak tudnám, mi baja velem ennek a
vadbaromnak? Ahányszor csak meglát, rám veti magát,
mint valami oroszlán. Mit vétettem neki, nem tudja?
FERNAND *(komolyságot erőltetve magára)* Fejébe vette, hogy
maga Lucette szeretője.
BOUZIN *(feláll, úgy tiltakozik)* Hogy én?! De hiszen nem igaz!
Mondja meg neki, hogy nem igaz! Soha ... Érti? Soha
köztem és Gautier kisasszony között nem volt semmi!
(Félreérti Bois-d'Enghien gúnyos mosolyát)
Becsületszavamra!
FERNAND *(megjátssza magát)* Tényleg semmi?
BOUZIN *(határozottan)* Ismétlem — semmi! Az persze lehet,
hogy Gautier kisasszony gyengéd érzelmeket táplál irántam
— bár nekem sosem mondta —, mindenesetre ami engem
illet, én ezeket sosem viszonztam! És sajnálom, de meg
kell mondanom, hogy-ha Gautier kisasszony az ellenkezőjét
állítja: akkor dicsekszik. *(Sóhajt)* Kérem, Bois-d'Enghien úr,
világosítsa fel a tábornokot, oszlassa el a félreértést; én nem
bírom tovább a rettegést!
FERNAND Jó, majd beszéllek vele.
LUCETTE *(feltűnik a lépcsőn alulról. Megáll, kicsit ki-fújja
magát, majd csönget a jobb oldali ajtón)* Mindig az első lépés
a legnehezebb!
FERNAND Már megint!
BOUZIN *(rémülten a háta mögé bújik)*
FERNAND Nem nyitná ki, Bouzin úr?
BOUZIN *(az ajtó elé tolja a fotelt)* Dehogy nyitom! Soha többé!
FERNAND És miért nem?
BOUZIN Hogy megint fojtogasson a tábornok?
LUCETTE *(újra csönget)*
FERNAND *(magára mutat, hogy még mindig trikóban és
alsónadrágban van)* Ilyen öltözékben mégsem nyithatok
ajtót!
LUCETTE Gyanítja, hogy én vagyok, ezért nem nyitja ki!

Szűnet

Jaj, de ostoba vagyok! Hiszen nálam van a fürdő-szoba
kulcsa; a ruhámban felejtette! *(Kiveszi zsebéből a kulcsot,
és odamegy a fürdőszoba ajtajához)*
FERNAND *(taszigálja Bouzint)* Gyerünk, Bouzin, bá-torság!
BOUZIN Nem ! Nem ! Soha!
LUCETTE *(bedugja a zárba a kulcsot)*
FERNAND *(meghallja a zajt)* Hát ez meg micsoda?

Az ajtó kinyílik

Ki az?
LUCETTE *(belép, eltökélten)* Én.
BOUZIN Lucette Gautier!
FERNAND *(hátrál)* Te? Maga? ...
LUCETTE Én!
FERNAND Ez már a pimaszsággal határos!
LUCETTE Beszélnem kell veled.
BOUZIN Velem?

LUCETTE Dehogy! *(Fernand-hoz)* Veled! *(Bouzinnak)* Bouzin úr, hagyjon magunkra!
FERNAND *(megvető leereszkedéssel)* Ám legyen! Bouzin úr, megkérem, várakozzék addig a szomszéd szobában, amíg a hölgy befejezi.
BOUZIN Ahogy kívánja. *(Elindul hátrafelé, majd félre)* Lehet, hogy tényleg követ engem ez a nő? *(Kimegy)*
FERNAND *(haraggal)* Nos, mit akar? Mit kíván? LUCETTE Azért jöttem, hogy... *(Fernand tekintete elveszi a bátorságát)* Visszahoztam a kulcsot. FERNAND Rendben! Tegye le oda! *(A mosdóra mutat, amire Lucette le is teszi a kulcsot)* Van még egyéb mondanivalója is?
LUCETTE Igen. *(A nyakába ugrik)* Azt akarom mondani, hogy szeretlek!
FERNAND *(lefejt magáról Lucette karját)* Csak ezt ne, hölgyem! Hagyjuk a komédiát!
LUCETTE Hogyan?
FERNAND Lehet, hogy sokáig járatta velem a bolond-ját, de az én türelmemnek is van határa! Csak nem képzelte, hogy tönkretesz a házasságomat, csúffá tesz a világ előtt, s utána — mintha mi sem történt volna — a nyakamba ugrik és azt mondja: „Szeretlek”? Csak nem képzelte, hogy mindent megbocsátok, és tovább turbékolok magának?
LUCETTE Turbékol?
FERNAND Igen ... csalódni méltóztatik, hölgyem! Még hogy szeret! Vegye tudomásul, hogy teszek a szerelmére! Idáig vagyok a szerelmével! És most parancsoljon elkotródni! *(Kinyitja az ajtót)* Fel is út, le is út!
LUCETTE Elküldesz? Engem?
FERNAND Jaj, csak semmi jelenetet, ha szabad kérem! Jó? Menjen szépen a fenébe, és fejezzük be!
LUCETTE Kidobsz? Így egyszerűen? Hát jó! Nem kell kétszer mondanod! *(Elindul kifelé)*

Fernand be akarja zárni az ajtót, de Lucette megáll a küszöbön, majd visszalép

De jól vigyázz! Ha most elmegyek, engem többé nem látsz!
FERNAND Bárcsak így lenne!
LUCETTE Ahogy akarod! *(Elindul, de visszalép, épp, amikor Fernand rá akarja zárni az ajtót)* De jól gondold meg!
FERNAND *(félre)* Ó! A kullancs!
LUCETTE Ha most elmegyek ...
FERNAND Csak már elmenne végre!
LUCETTE Jó! *(Kimegy)*

Fernand gyorsan bezárja az ajtót

(Lucette vissza akar jönni újra, de már késő) De tudod ... *(Látja, hogy elkészt)* Fernand, nyisd ki! Hallgass meg!
FERNAND *(belülről)* Nem!
LUCETTE *(kiabál)* Fernand, gondold meg, mit teszel! Ha nem nyitod ki, örökre vége!
FERNAND Örökre! Igen, örökre!
LUCETTE *(odamegy, és leül a felcsapható székre)* Szívtelen tuskó!
FERNAND *(közben leakasztja a pongyolát, összegyűri, kinyitja az ajtót, és odavágja Lucette lábához)* Tessék, a pongyolád! *(Gyorsan becsukja az ajtót, meg-keresi a papucsot)*
LUCETTE Ó! ...
FERNAND *(újra kinyitja az ajtót)* Tessék, a papucsod! *(Odadobja, és gyorsan becsukja az ajtót)*
LUCETTE Ó! Hát így állunk?! Jó! *(Kiabálva)* Akkor legyen úgy, ahogy te akarod! Történjék meg a legrosszabb!
FERNAND Tessék?
LUCETTE *(előveszi a retiküljéből a második felvonásban látott revolvért)* Itt végzek magammal! FERNAND *(kirohan, az ajtót tárva hagyja)* Dehogy végzell! *(Ráveti magát Lucette-re)* Adod ide!
LUCETTE *(küzd)* Soha!
FERNAND *(próbálja elvenni a revolvért)* Adod ide azonnal?! *(A közönséghez, miközben birkóznak)* Ezt az átkozott pisztolyt! Hát már sosem lesz vége?!

LUCETTE Hagyjál!
FERNAND Dehogy hagylak! Add ide!
LUCETTE Nem!
FERNAND Dehogynem! *(Megragadja a pisztoly csövét, megrántja, s Lucette véletlenül meghúzza a ravaszt. A pisztoly elsül, és kinyílik a legyező!)* Hát ez meg mi?!
LUCETTE Jaj!
FERNAND Egy legyező!
LUCETTE *(dühödten)* Ez is miattad van ...
FERNAND *(gúnyosan nevet)* És ezzel akartál öngyilkos lenni?! Hahaha! Kellék! Komédia! Mint a szerelmed!
LUCETTE Engem többé nem látsz! *(Lerohan a lép-csón)*
FERNAND Ez aztán a meglepetés! ... *(Leteszi a legyezős pisztolyt az ülőkére, felnyalábolja a pongyolát és a papucsot)* Hé! A pongyolád! ... *(Ledobja a korlátot át)*
LUCETTE *(hangja)* Nem kell!
FERNAND *(felveszi a pisztolyt)* És én még bedőltem neki! Egy legyező! Hahaha! *(Visszanyomja a legyezőt a csöbe, s leteszi az ülőkére)* Legalább most végleg megszabadultam tőle! *(Elindul vissza, de eb-ben a pillanatban a fürdőszobában hirtelen kinyílik az ablak, s a huzat nagy robajjal becsapja a fürdő-szoba ajtaját. Odaugrik, de már késő)* A fenébe! Be-csapódott az ajtó! *(Dörömbölni kezd)* Kinyitni! ... Istenem, a kulcsom a mosdón, Jean a városban... *(Elvesztve fejét)* Csak nem álldogálhatok itt alsó-nadrágban! ... Édes istenem! Mi a fenét csináljak?! *(Lekiabál)* Házmaster! Hé! Házmaster!
BOUZIN *(miután többször kopogott belülről, lassan ki-nyitja az ajtót, és beles a fürdőszobába)* Megfeledkezett rólam, Bois-d'Enghien úr? Halló! ... Nincs itt senki! Hahó! Bois-d'Enghien úr! Hová lett? *(Látja, hogy az ablak nyitva van; bezárja)*
FERNAND *(rémülten felkucorodik az ülőkére)* Édes istenem! Ráadásul lakodalom van a harmadikon! BOUZIN Az lesz a legjobb, ha majd visszajövök. *(El-indul kifelé)*
FERNAND Hurrá! De hiszen Bouzin benn van! Csöngetek, hátha meghallja! *(Odamegy a jobb oldali ajtóhoz, és szakadatlanul nyomja a csengőt)* BOUZIN *(keze már a kulcsra volt; ijedten hátralép)*
Jóságos ég! A tábornok! Végem van! *(Kirohan hátul, és elbújik a szalonban)*
FERNAND *(csönget)* Nem fog kijönni! Nyilván hallja, de nem meri kinyitni! Jól nézek ki! *(Lehajol a kor-látnál)* Házmaster! Halló! Házmaster! ... *(Hirtelen)* A mindenét! Valaki jön! *(Gyorsan elindul fölfelé, de egy pillanat múlva már jön is vissza ijedten)* A násznép! Jönnek lefelé! Végem van! ... Jóságos ég! Összehúzza magát egészen kicsire a jobb oldali ajtó-keretben)

Hatodik jelenet

Bois-d'Enghien, a násznép, a tábornok, majd egy úr

Elénk beszélgetéssel jönnek lefelé az örömapa, a vőlegény, a menyasszony, az örömanya

ÖRÖMAPA Jó lesz, ha sietünk!
MENYASSZONY Ráérünk, papa.
VŐLEGÉNY A ceremónia csak tizenegykor kezdődik. MIND *(a fordulóhoz érve meglátják Fernand-t)* Ó! FERNAND *(próbál udvariasan köszönni a menyasszony-nak)* Kisasszony! Hódolatom! Engedje meg, hogy elsőként gratuláljak!
MIND *(pánikban)* Borzalom! Egy szatír!

ÖRÖMAPA Egy férfi gatyában!
VŐLEGÉNY Rendőr! Rendőr!
ÖRÖMANYA Házmaster! Segítség! Roszul vagyok!
FERNAND *(valahogy összehajlik, keze az ágyékát takarja)* Hölgyeim és uraim!
MIND Szégyentelen! Takarodjék! Borzalom!

9rült zürzavarban menekülnek, égre emelt kézzel, egy-mást támogatva, majd fellökve a tábornokot, aki most ír fel

FERNAND *(reménytelenül)* Micsoda szégyen! Édes istenem!
(Észreveszi a tábornokot) A tábornok! A legjobbkor!
TÁBORNOK *(bámulva nézi Fernand-t)* Bodega! Alsósban!
FERNAND *(félre)* Már csak ez hiányzott!
TÁBORNOK Miért lenni alsósban?
FERNAND *(dühöngve)* Miért, miért? ! Hát nem látja, hogy nem tudok bemenni a lakásomba, mert becsapódott az ajtó? ! ...
TÁBORNOK *(nevet)* Haha! Mulatós !
FERNAND Már akinek!
TÁBORNOK *(a homlokát törölve)* Ez a Kuzen! ... Tud-ja, ez a Kuzen ... akit futottam... tudja ... FERNAND Tudom. Nem érte utol.
TÁBORNOK De, utolérni. Jó belerúgni hátulba ... csak nem lenni Kuzen ... valaki más ... cseréltek vagy mi. FERNAND Hahaha!
TÁBORNOK De megfogom eztet Kuzin ... És akkor ...
(Mutatja)
FEERNAND Mi közöm hozzá?
TÁBORNOK Bueno! ... Nem lenni érdekes. Én jönni, megölni maga ... mondani tegnap ... reggel ölni. FERNAND *(dühösen)* Megölni? Itt a lépcsőházban?
Bánom is én !
TÁBORNOK *(dühös, összevágja a bokáját)* Állni rendelkezésére!
FERNAND *(hallgatózza)* Csönd! *(Lenéz)* Jön valaki! *(Felrohan a lépcsőn)*
TÁBORNOK Bodega! Hová menni? Hé, Bodega! FERNAND *(kicsit vár, majd lejön)* Semmi! Szóval párbajozni akar? Rendben! De akkor szerezzen egy nadrágot.
TÁBORNOK Nadrágot? Én?! *(Hangot vált)* Ne adni nekem itt gözömbös!
FERNAND Micsodát?
TÁBORNOK Gözömbös!
FERNAND Ja, a közömbös! *(Vállat von)* Dehogy adom. De mielőtt lepuffant, legalább tanuljon meg franciául! Nem gözömbös, hanem közömbös! TÁBORNOK Bueno ! Nekem lenni mindegy : gözömbös vagy közömbös ... én már nem ölni maga ! FERNAND Ó ! Valóban? Kérem, ahogy parancsolja. TÁBORNOK *(sóhajtván)* Hagyok maga élni, mert beszélni Lucette Gautier kisasszony.
FERNAND És?
TÁBORNOK Lucette mondani: csak akkor szeretni maga, ha Bodega szeretni engem.
FERNAND Tessék? Én önt?
TÁBORNOK Nem engem, őt!
FERNAND Hogyan?
TÁBORNOK Nekem ez kemény ... de nincs választás. Tessék lemenni, és kibékülni Lucette.
FERNAND Hogy én? *(Odahajol a tábornok füléhez, mintha süggni akarna valamit és beleordít)* Soha! TÁBORNOK Nem?
FERNAND Nem!
TÁBORNOK Akkor újra ölni maga!
FERNAND Öljön újra! De akkor sem! Csak azt mondja meg, nemrég még azért akart megölni, mert szerettem Lucette-et, most meg azért, mert nem szeretem? Végül is mit akar: mit tegyek? TÁBORNOK Hoty mit akarni? Minden összekeverni ...
Azt akarni, hoty Lucette-ke lenni nekem. FERNAND A tied ! Nekem nem kell ! Van egy megoldás.
TÁBORNOK Tényleg? Ó, Bodega! Maga lenni karát!
FERNAND Karát? Talán barát!
TÁBORNOK Az, az! Karát! Mi a megoldás? FERNAND Azt mondja Lucette-nek, hogy megkérdezett engem, és én megmondtam, hogy nekem nem kell !
TÁBORNOK Miért nem?
FERNAND *(vállat von)* Miért, miért? Mert testi fogyatékos!
TÁBORNOK Micsoda?
FERNAND *(a tábornok fülébe)* Testi fogyatékos! De ezt csak az tudhatja, aki egészen közletről ismeri.
TÁBORNOK „Testi fogyatékos”? — Bolhája van? FERNAND Tessék? Dehogyis! Ellenkezőleg! *(A tábor*

nok fülébe sügja) De maga csak dicsérje. Én ismerem, meglátja, ha ezt teszi, a magáé lesz! .. TÁBORNOK *(elbűvölten)* Érteni! Ó, Bodega! Fernand Gracias ! Gracias ! Muchas gracias ! *(Ölelgeti)*
FERNAND Jó, jó, ne hálálkodjék!
TÁBORNOK Futok... Agyó, Fernand ! Agyó ! Bueno egészség! És rám számíthatsz mindig, s én nem megöl téged !
(Elrohan)
FERNAND *(utána)* Én sem megöl téged!

Hetedik jelenet

Fernand, Bouzin

BOUZIN *(belép a szalonból a fürdőszobába)* Úgy lát-szik, elment! ... Jobb lesz, ha én is eltűnök.
FERNAND Hamar belopózom a házmesterhez, és ellopom a köpenyét... *(Ebben a pillanatban meglátja Bouzint, aki kilép a fürdőszobaajtón óvatosan. Fernand rákiált)* Hagyja nyitva!
BOUZIN *(aki már húzta befelé az ajtót, most annyira megijed, hogy elengedi, s az ajtó becsapódik)* OL.,
FERNAND *(öklével veri az ajtót)* Ó! Barom! Direkt kértem, hogy hagyja nyitva!
BOUZIN Nem tehetek róla, becsapódott.
FERNAND Szépen vagyok! Itt tölthetem az egész napot a küszöbön!
BOUZIN *(nevet)* Mondja, mit csinál ebben a ruhában a lépcsőházban?
FERNAND Mit csinállok? Malmozok! Gondolja, hogy élvezetből vagyok itt?
BOUZIN Miért? Egész kellemes itt.
FERNAND *(dühöngve)* Úgy találja? Persze, magán ruha van ! *(Leül, észreveszi a pisztolyt, felveszi, a háta mögé dugja, odamegy Bouzinhoz, és nagyon kedvesen)* Bouzin!
BOUZIN *(mosolyog)* Parancsol?
FERNAND *(ő is mosolyog)* Tenne nekem egy szívességet?
BOUZIN Én?
FERNAND Vegye le a nadrágját!
BOUZIN *(nevet)* Isteni tréfái vannak!
FERNAND *(megváltozott hangon)* Azt mondtam: le-venni! *(Ráfogja a revolvert Bouzinra)*
BOUZIN *(rettegve hátrál, egészen a falig)* Megörült, Bois-d'Enghien úr? Mit akar tőlem?
FERNAND Vegye le a nadrágját!
BOUZIN Könyörgök, ne tegye! Az istenre kérem! FERNAND Gyerünk, gyorsan ! Vagy keresztüllövöm magát, mint egy kutyát!
BOUZIN De hát mi történt, Bois-d'Enghien úr? ... *(Remegve, a falhoz tapadva vetközni kezd)* Jóságos ég!
Micsoda szégyen ! Alsónadrágban egy idegen házban!
FERNAND Gyerünk, igyekezzék!
BOUZIN Tessék, Bois-d'Enghien úr! Parancsoljon! *(Odaadja a nadrágot)*
FERNAND Köszönöm! *(Felveszi)* És most a zakót is! *(Újra ráfogja a revolvert)*
BOUZIN Tessék? — De hát akkor rajtam mi marad?
FERNAND A mellény ... Gyerünk, a zakót!
BOUZIN *(odaadja)* Adom, Bois-d'Enghien úr, adom! Máris ! *(Odaadja)*
FERNAND Köszönöm.
BOUZIN *(a falhoz lapulva, cilinderét az ágyékához szorítva próbálja eltakarni magát)* Bárcsak soha be se tettem volna ebbe a házba a lábamat!

S közben Fernand leül az ülökére, maga mellé teszi a pisztolyt, s igazgatja az öltözékét. Feláll, s odébb megy, fogynak rendszeren begombolkozzék. Háttal áll Bouzinak, aki odasettenkedik az ülökéhez, s felkapja pisztolyt, majd fejébe nyomja a cilindert, s diadalmas arccal
rá- Fernand-ra, miközben elrejtí háta mögé a pisztolyt

Most rajtam a sor!
FERNAND *(közömbösen megfordul)* Óhajt valamit, barátom?
BOUZIN A nadrágot!
FERNAND Micsodát? *(Nebet)*

BOUZIN *(előrántja a revolvert, s rettenetes hangon)* Vagy visszaadja a nadrágomat, vagy lövök!
FERNAND *(befejezi az öltözködést)* Hogyne, barátom, hogyne!
BOUZIN Ide a nadrágomat, vagy lövök! Figyelmeztetem, nem viccelek!
FERNAND Csak lőjön, barátom! Lőjön nyugodtan! BOUZIN Hogyan?
FERNAND Csak hát ezzel nehéz lesz! *(Két ujjal ki-csípi a revolver csövéből a legyezőt)* Ha csak nem akar legyezni velem!
BOUZIN Átvert! ... *(Leteszi a pisztolyt)*
FERNAND *(nevet)* Szegény barátom! *(Elveszi a pisztolyt, visszadugja csövébe a legyezőt, s zsebre teszi)* HÁZMESTER *(hangja letről)* Erre, uraim! Erre! BOUZIN *(lenéz)* Jóságos ég! Jönnek!... *(Négyesével véve a lépcsőt, felrohan az emeletre)*
FERNAND Kár, hogy kicsit szűk. Mintha újjászülettem volna! Remek!

Nyolcadik jelenet

Bois-d'Enghien, a Házmester, két rendőr, majd Viviane, Miss Betting, később szolgálk és a báróné

HÁZMESTER *(feltűnik két rendőrrel, s miközben maga elé engedi őket)* Jöjjenek, uraim, jöjjenek! FERNAND A, házfelügyelő úr! Jó napot! Mi történt? HÁZMESTER Egy szatír bujkál a lépcsőházban. FERNAND Egy szatír? *(Félre)* Szegény Bouzin! *(Fennhangon)* Én senkit sem láttam.
HÁZMESTER *(már indul felfelé)* Pedig itt lapul valahol! Brugnot-ék meglepték, ők szóltak, hogy hívjam ki a rendőröket. *(A rendőröknek)* Jöjjenek, uraim, itt fenn kell lennie... Feljebb úgysem mehet az ötödiknél! *(Eltűnnek mind a hármán)*
FERNAND *(néhány lépcsőfokig elkíséri őket)* Szegény Bouzin! Peches ember!
VIVIANE *(feltűnik, mögötte Miss Betting)* That way, miss! *(Hóna alatt kották)*
BETTING All right!
FERNAND Viviane! Maga itt?
VIVIANE Azért jöttem, hogy megmondjam: szeretem magát!
FERNAND Lehetséges? Hát mégis? A történetek ellenére?
VIVIANE Bánom is én! A fő az, hogy maga pontosan az a férj, akiről álmodoztam!
FERNAND Hogyan? *(Félre)* Úgy látszik, tetszett neki az alsónadrágom.
BETTING *(megjelenik)* I beg your pardon? But who is it?
VIVIANE *(Missnek)* Yes ... yes ... *(Bemutatja)* A ne-velőnm: Miss Betting. Mister Capoul.
FERNAND *(döbbenet)* Tessék?
BETTING *(biccent)* Oh! Yes! I know Mister Capoul! FERNAND *(döbbenet Viviane-nek)* Hogy én? Mister Capoul?
VIVIANE *(halkan, de érthetően)* Hát persze! Ha meg-mondom, hogy magához jövök, úgysem engedi; egyszerűbb volt azt hazudni, hogy maga Mister Capoul, az énektanárom.
FERNAND *(félre)* Ezek a mai lányok! ...
VIVIANE *(regényesen)* Ó, Fernand, magát tényleg olyan sokan szerették?
FERNAND *(tiltakozik)* Dehogyan ...
VIVIANE Mert minél többen szerették, én annál jobban szeretem magát!
FERNAND Ja ... vagy úgy? *(Félre)* Ha ez kell nekil! *(Fennhangon)* Sokan, Viviane, egész tömegek! VIVIANE *(boldogan)* És olyan is volt, aki öngyilkos akart lenni maga miatt?
FERNAND *(magabiztosan)* Tizenöt! ... Az imént is ki kellett csavarnom a pisztolyt az egyik szerencsétlen kezéből! *(Mutatja a pisztolyt)*
VIVIANE *(átszellemlülten)* Hah! Egy pisztoly! ... És én még nem akartam magához menni!
FERNAND *(át akarja ölelni)* Viviane! ...
VIVIANE *(élénken)* Vigyázat! Hozzám ne nyúljon! FERNAND Tessék?

VIVIANE *(rámosolyog Miss Bettingre, aki bárgyún visszamosolyog. Fernand is mosolyog)*
BETTING *(elkomorul)* But why do he stay on the staire?
VIVIANE *(nevet)* Igaz, tényleg!
FERNAND *(nevet)* Mit kérdez?
VIVIANE Hogy miért ácsorgunk a lépcsőházban, és miért nem megyünk be?
FERNAND Becsapódott az ajtó, s a kulcsom benn maradt.
VIVIANE De hogy fogunk itt gyakorolni?
FERNAND *(magabiztosan)* Mondja azt neki, hogy nálunk ez a szokás : a nagy művészek is mindig a lép-csőházban skáláznak ... több a levegő!
VIVIANE *(nevet)* Jó! *(Miss Bettingnek)* Mister Capoul always gives his singing lessons on the stairs. BETTING *(csodálkozva)* No?
VIVIANE *(magabiztosan)* De!
BETTING óh! It is curious!
VIVIANE Sit down, miss? *(Leülteti a misst az ülőkére)* Így! *(A világ legtermészetesebb hangján)* No, most már jöhet az anyám!
FERNAND Hogyhogy? A mama idejön?
VIVIANE *(súgva)* Megüzentem neki, hogy ha látni akar, akkor magánál megtalál. *(A missre mutatva)* De vigyázat, tilos beszélni!
FERNAND Hogyan?
VIVIANE *(énekelve)* Énekóra van! Ha valamit mondani akar, énekeljen!
FERNAND Micsoda? ... É-ne-ke-l-jek?
VIVIANE *(énekelve)* Pon-to-san! Különben a miss gyanakodni fog. *(Kottát nyom Fernand kezébe)* Fogja! *(Énekelve)* Mit akart mondani?
FERNAND Csak annyit... mi lesz, ha az anyád... VIVIANE *(súgva)* Énekeljen!
FERNAND *(krákog)* Hogyne! Hm! *(Énekelve a Pillangókisasszony dallamára)* Mi lesz, ha anyád, a beste, beleköp a levesembe? Ó, mi lesz? Mi lesz velünk?
Ha idejön, mi hová megyünk?
VIVIANE *(ő is énekel)* Attól, hogy rád találtam, magamat kompromittáltam, s a jó anyám, nem tehet egyebet, köszönti benned a férjemet!
FERNAND *(prózában)* Viviane, ez remek!
BETTIN Óh! Very nice! Very nice!
VIVIANE Ugye?
BETTING Oh! Very nice! Very nice!
FERNAND Ah, az, Puccini! De még milyen csini puccs!

Feltűnik a báróné

FERNAND Ó, Viviane! *(Átöleli; csók)*
BÁRÓNÉ *(félre)* Viviane! Szerencsétlen gyermek!
VIVIANE Mama!
FERNAND Báróné! Micsoda megtiszteltetés! ... BÁRÓNÉ Takarodjék a szemem elől, gazember! Micsoda ruha van magán?
FERNAND *(végignéz magán)* Összement a mosásban.
BETTING *(odamegy, kedvesen)* Oh! Good morning! BÁRÓNÉ Mit móringozik itt? Nem szégyenli magát?
Idehozza a lányomat ennek a hozományvadásznak?
BETTING What does that mean?
BÁRÓNÉ Ugyan, hagyjon békét! Magával még beszélni sem lehet!
FERNAND Báróné, van szerencsém újra megkérni a lánya kezét!
BÁRÓNÉ Soha, uram! Soha! *(Viviane-nek)* Szerencsét-len, idegen férfiak lakásába jársz, — ki fog téged ezek után feleségül venni?
VIVIANE Hát ő! *(Fernand-hoz, rámutatva)* Szeretem, és hozzámegyek!
BÁRÓNÉ *(elrántja)* Ő? Gautier kisasszony tartozéka?
FERNAND Már rég nem vagyok Gautier kisasszony tartozéka!
BÁRÓNÉ Na persze, el is hiszem! Főleg a tegnapi esti nagyjelenet után!
FERNAND *(magabiztosan)* Félreértés volt: éppen szakítottunk!
BÁRÓNÉ *(gúnyosan)* Alsóneműben?
FERNAND Pontosan! Azt mondtam Gautier kisasszonynak, hogy „nem akarom, hogy bármi is emlé-

keztessen magára! Még a ruhám sem, amihez hozzá-ért!"
BÁRÓNÉ Micsoda?
FERNAND És mivel én a tettek embere vagyok ... levettem
az öltönyöm ... Ha később tetszik jönni, teljesen
levetkőzöm.
BÁRÓNÉ *(döbbenet)* Tessék?
VIVIANE Látod, mama. Nyugodtan hozzáadhatsz. BÁRÓNÉ
(megadja magát) Ha azt hiszed, hogy pont
ezzel az emberrel leszel boldog! Felólem! *(Legyint)*
VIVIANE Mama!
FERNAND Mama!
VIVIANE *(Miss Bettingnek)* Miss, hozzámegyek! I will marry
him!
BETTING *(csodálkozva)* Mister Capoul? Ó! ...

Kilencedik jelenet

Voltak, Jean, majd Bouzin, a Házmester, a két rendőr

JEAN *(zsebre dugott kézzel, a Pillangókisasszonyt füttyörészve
feltűnik a fordulóban. Meglátja a társaságot, köszön)*
Hölgyeim, uram, nagyságos úr!
FERNAND Ezért még számolunk! *(Miközben Jean ki-nyitja a
fürdőszoba ajtaját)* Parancsoljanak, hölgyeim! *(Éppen
tessékeli őket befelé, amikor fentről rettenetes zsivaj,
kiabálás hallatszik)*
MIND Mi történt? ... Mi ez?
HÁZMESTER *(lefelé rohan)* Hozzuk a szatírt! A ház-tetőkön át
akart menekülni, de mi elcsíptük!

Jön lefelé a két rendőr, hurcolják Bouzint

FERNAND Bouzin!
BÁRÓNÉ De hiszen ez az írnök! Aki sanzonokat ír! VIVIANE
Szörnyűség!
DETTING Shocking!

Gyorsan bemennek Fernand fürdőszobájába

RENDŐRÖK Gyerünk lefelé! Nyomás!
BOUZIN Ártatlan vagyok ! Ártatlan! ... Bois-d'Enghii úr,
könyörgök, mentsen meg !
FERNAND *(a küszöbről)* Mit kiabál? Szégyentelen! BOUZIN
Ó! ...
RENDŐRÖK Gyerünk, nyomás lefelé!
FERNAND *(a fürdőszobában, félre)* Ez nem volt vala' szép
tőlem, de ott egye meg a fene! Szerencsére i merem a
rendőrkapitányt, majd megkérem, ho, simítsa el az ügyet.
BOUZIN *(akit még mindig nem tudtak átnyalábolni
rendőrök)* Ártatlan vagyok!
RENDŐRÖK *(lehurcolják)* Majd odabenn! Az őrszobá Ott
mesélhet!
BOUZIN *(szemben a publikummal)* De hát ártat!< vagyok!

Szünet, miközben összecsomágotják

Majd az utókor tisztára mossa a nevem!

Lehurcolják, miközben függöny

VÉGE